

ՏԵՂԵԿԱՆՔ
**ԳՈՐԾՈՂ ՕՐԵՆՔԻ ՓՈՓՈԽՎՈՂ ԵՎ ԼՐԱՑՎՈՂ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ «ՁԵՆՔԻ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ»**

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիական, **ծառայողական** և ձեռքի մարտական հրաձգային զենքի շրջանառությունը և դրա հետ կապված հարաբերությունները:

2. Սույն օրենքի դրույթները տարածվում են նաև զենքի փամփուշտների և հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի շրջանառության վրա:

(1-ին հոդվածը լրաց. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 2. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1)-**զենք**`-սարք կամ առարկա, որը նախատեսված է կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելու և վնասազերծելու համար: Ձենք չեն համարվում արտաքին տեսքով կամ կառուցվածքով զենքին նմանվող առարկաները, ազդանշանային սարքերը, սարքերը կամ գործիքները, որոնք ունեն արտադրական, կենցաղային, տնտեսական, ուսումնական, մշակութային և դեկորատիվ նշանակություն:

2)-**հրազեն**` վառոդի կամ այլ լիցքի էներգիայի հաշվին (ուղղորդված շարժում ստացած նետվող առարկայի միջոցով) տարածության վրա գտնվող կենդանի կամ այլ նշանակետի մեխանիկական խոցման համար նախատեսված զենք, որի հիմնական բաղկացուցիչ մասերն են փողը, իրանը, փողատուփը, թմբուկը, փակաղակը, ձգանահարվածային մեխանիզմը:

3)-**սառը զենք**` մարդու մկանային ուժի օգնությամբ անմիջական շփման դեպքում կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելու համար նախատեսված առարկա:

4)-**նետողական զենք**` մարդու մկանային ուժի կամ մեխանիկական սարքի օգնությամբ նպատակաուղղված շարժում ստացող նետման համար հարմարեցված առարկաների (այսուհետ` նետվող հարմարանք) միջոցով հեռավորության վրա գտնվող կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելու համար նախատեսված սարք:

5)-**օդանշիչ զենք**` սեղմված օդի կամ գազային նյութի էներգիայի հաշվին շարժում ստացող նետվող հարմարանքի միջոցով նշանակետ խոցելու համար նախատեսված սարք:

6)-**ռազմամթերք**` նշանակետը խոցելու համար նախատեսված առարկաներ, սարքեր և նետվող հարմարանքներ, որոնք պարունակում են պայթուցիկ, նետողական, հրատեխնիկական, արտամղիչ լիցքեր, կամ դրանց համակցություն:

Ռազմամթերքը կարող է լինել քաղաքացիական, ծառայողական կամ ռազմական նշանակության: Քաղաքացիական և ծառայողական զենքի հետ օգտագործվում է քաղաքացիական և ծառայողական նշանակության, իսկ մարտական զենքի հետ՝ ռազմական նշանակության ռազմամթերք:

7)-**փամփուշտ**՝ զենքից կրակելու համար նախատեսված համասարք, որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոց (հրապատիճ), նետողական լիցք (վառող) և նետվող հարմարանք (զնդակ, կոտորակ և այլն):

8)-**զենքի շրջանառություն**՝ զենքի արտադրություն, առևտուր, վաճառք, հարդարում, նորոգում, փոխանցում, ձեռքբերում, հավաքածուների կազմում և դրանց ցուցադրում, հաշվառում, պահպանում, կրում, տեղափոխում (փոխադրում), օգտագործում, նվիրատվություն, ժառանգում, ոչնչացում, ներկրում Հայաստանի Հանրապետության տարածք և արտահանում Հայաստանի Հանրապետությունից (այսուհետ համապատասխանաբար՝ ներկրում և արտահանում):

9)-**զենքի արտադրություն**՝ լիցենզիայի հիմքով՝ արտադրական գործընթացում զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի, փամփուշտների և ռազմամթերքի հետազոտություն, մշակում, նորոգում, փորձարկում, պատրաստում, հավաքում, ռազմամթերքի, փամփուշտների, պարկուճների, դրանց բաղադրիչ մասերի պատրաստում:

10)-**զենքով պարզևատրում**՝ սույն օրենքով սահմանված անձանց կողմից օրենքով վերապահված իրենց լիազորությունների շրջանակում սահմանված կարգով տրվող խրախուսանքի տեսակ:

11)-**զենքի պարագաներ**՝ զենքի կոթը, նշանոցը, պահեստատուփը, մաքրման հարմարանքները, կրակմարիչի կամ զենքի փողի արգելակի փոխհատուցիչի տեսակները կամ այն լրասարքը, որը նախագծված կամ հարմարեցված է հրազենը պահելու, տեղադրելու, փոխադրելու կամ հրազենին կցելու, ամրացնելու միջոցով օպտիկական գիշերային կամ ջերմային պատկերիչի միջոցով զենքի նշանառության հնարավորությունները բարելավելու համար: Սույն օրենքի իմաստով՝ զենքի պարագա է համարվում նաև զենքի ցանկացած այլ լրասարք, որը չի համարվում զենքի հիմնական բաղկացուցիչ մաս կամ չի փոխարինում դրան:

12)-**զենք պահել**՝ զենքին տիրապետում՝ զենք պահելու և կրելու կամ զենք պահելու և օգտագործելու թույլտվություն ունեցող ֆիզիկական անձի բնակության, իսկ իրավաբանական անձի գտնվելու վայրում՝ զենքի հետ վարվելու անվտանգության կանոնների պահպանմամբ:

13)-**զենք կրել**՝ պահելու համար նախատեսված տարածքից դուրս զենքի տեղաշարժն անձի վրա ամրացված, կախված, պայուսակում դրված կամ ձեռքում բռնած վիճակում, իսկ նետողական զենքի դեպքում՝ նետման համար նախատեսված և դրա վրա տեղադրված նետվող հարմարանքով:

14)-**զենք տեղափոխել (փոխադրել)**՝ պահելու համար նախատեսված տարածքից դուրս հրազենի տեղաշարժը լիցքաթափված վիճակում, առանձնացված

պահեստատուփող, դրված պահպանակի վրա՝ ծածկաշապիկով կամ պատյանով կամ տեղափոխման համար նախատեսված գործարանային այլ տարայով, նետողական զենքի դեպքում՝ փաթեթավորված և անձի վրա չամրացված վիճակում, իսկ նետվող հարմարանքը պետք է լինի առանձնացված:

15) **ուսումնական զենք՝** միայն ուսումնական նպատակների համար օգտագործվող սարք կամ առարկա, որը հնարավոր չէ վերանորոգելով դարձնել աշխատունակ և կրակելու համար պիտանի:

16) **համապատասխանության գնահատում՝** սույն օրենքի իմաստով՝ հավատարմագրված և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նշանակված համապատասխանության գնահատման մարմնի կողմից համապատասխանության հավաստման գործունեության իրականացում, որի արդյունքով տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտ հանդիսացող քաղաքացիական և ծառայողական զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների համապատասխանության գնահատման փաստաթղթի տրամադրմամբ հավաստվում է համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ (տեխնիկական կանոնակարգով) և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վավերացված Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերին համապատասխան ընդունված փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին:

17) **համապատասխանության սերտիֆիկատ՝** սույն օրենքի իմաստով՝ հավատարմագրված և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նշանակված համապատասխանության գնահատման մարմնի տված փաստաթուղթ, որը հավաստում է արտադրանքի համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ (տեխնիկական կանոնակարգով) և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վավերացված Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերին համապատասխան ընդունված փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին:

18) **զենքի նորոգում՝** զենքի հիմնական մասերը փոխելու կամ վերանորոգելու միջոցով զենքն աշխատունակ դարձնելը, զենքի ոչ հիմնական մասերի կոնստրուկտիվ փոփոխությունը, որի դեպքում զենքի մարտավարատեխնիկական բնութագրերը չեն փոխվում:

19) **զենքի հարդարում՝** զենքի գեղարվեստական ձևավորում, որի դեպքում զենքի մարտավարատեխնիկական բնութագրերը չեն փոխվում:

20) **զենքի հավաքածու՝** ընտրված զենքերի ամբողջություն, որը կարող է ունենալ ճանաչողական, պատմական, գիտական, գեղարվեստական, մշակութային և տեղեկատվական նշանակություն:

21) **զենքի վերաբերյալ տեղեկությունների պետական կադաստր՝** Հայաստանի Հանրապետությունում շրջանառվող քաղաքացիական և ծառայողական զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների հաշվառման էլեկտրոնային տեղեկատվական համակարգ:

~~22)-**հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձինք**~~՝ կազմակերպություններ, որոնք օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կատարում են այնպիսի գործառույթներ, որոնք կապված են ծառայողական զենք օգտագործելու կամ գործադրելու հետ:

~~23)-**գազային զենք**~~՝ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին համապատասխան արցունքաբեր կամ գրգռիչ նյութերով լիցքավորված փամփուշտներով ատրճանակի կամ ռևոլվերի նմանվող սարք, դրանց փամփուշտները կամ փչող (ցրող) սարք՝ նախատեսված կենդանի նշանակետին ժամանակավորապես վնասազերծելու համար:

~~24)-**մալած զենք**~~՝ կրակելու համար ոչ պիտանի դարձրած զենք:

~~25)-**գազային փամփուշտ**~~՝ գազային զենքից կրակելու համար նախատեսված համասարք, որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը (հրապատիճը), նետողական լիցքը, խցանը և Կառավարության սահմանած՝ օգտագործման թույլատրված արցունքաբեր կամ գրգռիչ նյութը, որը նախատեսված է մարդուն մահ պատճառելու համար:

~~26)-**լուսաձայնային փամփուշտ**~~՝ հրազենից, գազային զենքից կրակելու համար նախատեսված համասարք, որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը (հրապատիճը) և լուսաձայնային գործողության լիցքը, որը նախատեսված է կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելու համար:

~~27)-**ուսումնական փամփուշտ**~~՝ միայն ուսումնական նպատակների համար օգտագործվող համասարք՝ բաղկացած պարկուճից և բռնկվող լիցքից նետվող առարկայից, որը պատրաստված է բնօրինակի չափերին և կառուցվածքին համապատասխան, և որի պարկուճի մեջ բացակայում է նետողական լիցքը, կամ այն փոխարինված է նույն կշռով այլ՝ ոչ այրվող նյութով, իսկ բռնկվող միջոցը (հրապատիճը) վնասված (կրակված) է: Ուսումնական փամփուշտի պարկուճի վրա պետք է լինի տարբերակիչ գծատիպ օղակաձև սեղմվածք:

~~28)-**անզնդակ փամփուշտ**~~՝ միայն ուսումնական, վարժանքային կրակոցներ կատարելու նպատակով օգտագործվող համասարք, որը նախատեսված է կենդանի կամ այլ նշանակետի խոցման համար, և որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը (հրապատիճը), նետողական լիցքը, և որի կազմի մեջ բացակայում է նետվող առարկան, կամ առկա է հեշտ ոչնչացվող նյութից (պոլիմեր, թուղթ) փոխարինողը:

~~29)-**պայթուցիկ նյութ**~~՝ արտաքին ազդեցության պայմաններում պայթելու ունակ քիմիական նյութ կամ նյութերի խառնուրդ:

~~30)-**պայթեցման սարք**~~՝ հատուկ պատրաստված և որոշակի պայմաններում պայթելու ունակ ցանկացած սարք:

~~31)-**ազդանշանային սարք**~~՝ համասարք, որը նախատեսված է անզնդակ փամփուշտով լուսային, ծխային կամ ձայնային ազդանշան արձակելու համար:

~~32)-**ազդանշանային փամփուշտ**~~՝ հրազենից կամ ազդանշանային սարքից կրակելու համար նախատեսված համասարք, որը պարկուճի միջոցով մեկ

ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը (հրապատիճը), նետողական լիցքը և նետվող լիցքը՝ լուսային, ծայնային կամ ծխային ազդանշան տալու համար, որը նախատեսված չէ կենդանի կամ այլ նշանակետի խոցման համար:

33)-**վառող**՝ տարբեր բաղադրամասերից բաղկացած պայթուցիկ խառնուրդ, որը կարող է այրվել ըստ իր շերտերի զուգահեռության՝ առանց արտաքին միջավայրից թթվածնի ներթափանցման: Վառողի՝ ըստ շերտերի զուգահեռության այրումը, որը չի վերածվում պայթյունի, այլ առաջ է բերում կայուն գազագոյացություն, հնարավորություն է տալիս կանոնավորելու գազագոյացման արագությունը:

34)-**էլեկտրահարող սարք**՝ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին համապատասխան՝ ատրճանակի նմանվող սարք, կայծային պարպիչ և այլ կրովի էլեկտրահարող սարք, որոնք նախատեսված են կենդանի նշանակետը ժամանակավորապես վնասազերծելու համար:

35)-**սահմանափակ խոցելիությամբ (վնասվածքային) հրազեն**՝ կարճափող զենք և անփող զենք՝ նախատեսված վնասվածքային գործողության փամփուշտի, վառողի կամ այլ լիցքի էներգիայի հաշվին ուղղորդված շարժում ստացած արկի միջոցով տարածության վրա գտնվող կենդանի նշանակետի մեխանիկական խոցման՝ վնասազերծման համար, որը նախատեսված չէ մահ պատճառելու համար:

36)-**վնասվածքային գործողության փամփուշտ**՝ ողորկափող հրազենից կամ սահմանափակ խոցելիությամբ (վնասվածքային) հրազենից կրակելու համար նախատեսված համասարք, որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը (հրապատիճը), նետողական լիցքը և վնասվածքային գործողության նետվող առարկան, որը նախատեսված չէ մարդուն մահ պատճառելու համար:

37)-**պետական ռազմականացված կազմակերպություններ**՝ Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարություն, Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարություն, Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայություն, Հայաստանի Հանրապետության արտաքին հետախուզության ծառայություն, Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական ծառայություն, Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմիններ, Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն կոմիտե, Հայաստանի Հանրապետության քննչական կոմիտե, Հայաստանի Հանրապետության դատախազություն, Հայաստանի Հանրապետության պետական պահպանության ծառայություն, պետական սուրհանդակային ծառայություն:

38)-**(կետն ուժը կորցրել է-13.07.23<Օ-268-Ե)**

39)-**հրաձգարան**՝ իրավաբանական անձանց պատկանող շինություն, տարածք կամ հողատարածք (այսուհետ՝ տարածք), որը հարմարեցված է հրաձգության համար: Հրաձգարանները կարող են լինել բաց, կիսափակ և փակ:

~~(2-րդ հոդվածը լրաց. 23.12.22 ՀՕ-606-Ն, փոփ. 16.12.22 ՀՕ-475-Ն, 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)~~

~~(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)~~

Հոդված 2. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1) **ռազմական նշանակության արտադրանք՝** զենք, ռազմամթերք, ռազմական տեխնիկա, ռազմական նշանակության գույք, ռազմական աշխատանքներ և ծառայություններ, ռազմական, կրթական, ռազմատեխնիկական կամ ռազմակիրառական գիտական կամ ռազմական նշանակության համար կիրառվող տեղեկատվություն, մտավոր գործունեության արդյունքներ, ներառյալ դրանց նկատմամբ բացառիկ իրավունքները (մտավոր սեփականություն).

2) **զենք՝** սարք կամ առարկա, որը նախատեսված է կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելու, վնասագերծելու կամ ազդանշան արձակելու համար: Չենք չեն համարվում արտաքին տեսքով կամ կառուցվածքով զենքին նմանվող առարկաները, սարքերը կամ գործիքները, որոնք ունեն արտադրական, կենցաղային, տնտեսական, ուսումնական, մշակութային և դեկորատիվ նշանակություն.

3) **ձեռքի հրաձգային զենք՝** (այսուհետ՝ հրազեն)՝ վառողի կամ այլ լիցքի էներգիայի հաշվին (ուղղորդված շարժում ստացած նետվող առարկայի միջոցով) տարածության վրա գտնվող կենդանի կամ այլ նշանակետի մեխանիկական խոցման համար նախատեսված զենք, որի հիմնական բաղկացուցիչ մասերն են փողը, իրանը, փողատուփը, թմբուկը, փակադակը, հարվածային մեխանիզմը.

4) **կարճ ակոսափող հրազեն՝** 300 մմ-ից պակաս երկարություն ունեցող ակոսափող և 800 մմ-ից պակաս ընդհանուր երկարություն ունեցող հրազեն.

5) **ողորկափող հրազեն՝** հրազեն, որն ունի միայն ողորկ անցուղով փող կամ փողեր.

6) **ակոսափող հրազեն՝** հրազեն, որն ունի միայն ակոսավոր անցուղով փող կամ փողեր.

7) **սառը զենք՝** կտրող, ծակող, ջարդող սարք, որը նախատեսված է մարդու մկանային ուժի օգնությամբ անմիջական շփման դեպքում կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելու և վնասագերծելու համար.

8) **նետողական զենք՝** սարք, որը նախատեսված է մարդու մկանային ուժի կամ մեխանիկական սարքի օգնությամբ նպատակաուղղված շարժում ստացող՝ նետման համար հարմարեցված առարկաների (այսուհետ՝ նետվող հարմարանք) միջոցով հեռավորության վրա գտնվող մարդուն կամ այլ կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելու և վնասագերծելու համար.

9) **օդանշիչ զենք՝** սարք, որը նախատեսված է սեղմված օդի կամ գազային նյութի էներգիայի հաշվին նետվող հարմարանքին 7,5 ջուլ և դրանից ավել փողային

Էներգիա ու նպատակաուղված շարժում հաղորդելու միջոցով կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելու և վնասագերծելու համար.

10) **Օդաճնշիչ սարք**` սարք, որը նախատեսված է սեղմված օդի կամ գազային նյութի էներգիայի հաշվին նետվող հարմարանքին մինչև 7,5 ջոուլ փողային էներգիա ու նպատակաուղված շարժում հաղորդելու միջոցով նշանակետ խոցելու համար.

11) **ռազմամթերք**` նշանակետը խոցելու համար նախատեսված առարկաներ, սարքեր և նետվող հարմարանքներ, որոնք պարունակում են պայթուցիկ, նետողական, հրատեխնիկական, արտամղիչ լիցքեր, կամ դրանց համակցություն:

12) **փամփուշտ**` զենքից կրակելու համար նախատեսված համասարք, որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոց (հրապատիճ), նետողական լիցք (վառող) և նետվող հարմարանք (զնդակ, կոտորակ և այլն).

13) **զենքի շրջանառություն**` զենքի արտադրություն, առևտուր, վաճառք, հարդարում, նորոգում, փոխանցում, ձեռքբերում, հավաքածուների կազմում և դրանց ցուցադրում, հաշվառում, պահպանում, պահում, կրում, տեղափոխում (փոխադրում), օգտագործում, նվիրատվություն, ժառանգում, ոչնչացում, ներկրում Հայաստանի Հանրապետության տարածք և արտահանում Հայաստանի Հանրապետությունից (այսուհետ համապատասխանաբար` ներկրում և արտահանում), տարանցիկ փոխադրում և առևտրի միջնորդական գործունեություն.

14) **զենքի արտադրություն**` լիցենզիայի հիմքով` արտադրական գործընթացում զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի, փամփուշտների և ռազմամթերքի հետազոտություն, մշակում, նորոգում, փորձարկում, պատրաստում, հավաքում, ռազմամթերքի, փամփուշտների, պարկուճների, դրանց բաղադրիչ մասերի պատրաստում.

15) **զենքով պարզևատրում**` սույն օրենքով սահմանված անձանց կողմից օրենքով վերապահված իրենց լիազորությունների շրջանակում սահմանված կարգով տրվող խրախուսանքի տեսակ.

16) **զենքի պարագաներ**` զենքի կոթը, նշանոցը, պահեստատուփը, մաքրման հարմարանքները, բոցամարիչի և փողաբերանի արգելակի փողհատուցիչի տեսակները կամ այն լրասարքը, որը նախագծված կամ հարմարեցված է զենքը տեղադրելու, փոխադրելու կամ զենքին կցելու, ամրացնելու միջոցով օպտիկական, գիշերային կամ ջերմատեսիլ սարքի միջոցով զենքի նշանառության հնարավորությունները բարելավելու համար: Չենքի պարագա է համարվում նաև զենքի ցանկացած այլ լրասարք, որը չի համարվում զենքի հիմնական բաղկացուցիչ մաս կամ չի փոխարինում դրան.

17) **զենք պահել**` զենքին տիրապետում` զենք պահելու և կրելու թույլտվություն ունեցող ֆիզիկական անձի մշտական կամ ժամանակավոր բնակության վայրում, զենք պահելու և օգտագործելու թույլտվություն ունեցող իրավաբանական անձի

գտնվելու վայրում՝ զենքի հետ վարվելու անվտանգության կանոնների պահպանմամբ.

18) **զենք կրել**՝ պահելու համար նախատեսված տարածքից դուրս, առանց տեղափոխելու կանոնների կիրառմամբ, զենքի տեղաշարժն անձի վրա ամրացված, կախված, պայուսակում կամ գրպանում դրված կամ ձեռքում բռնած վիճակում, իսկ նետողական զենքի դեպքում՝ նետման համար նախատեսված և դրա վրա տեղադրված նետվող հարմարանքով.

19) **զենք տեղափոխել (փոխադրել)**՝ պահելու համար նախատեսված տարածքից դուրս զենքի տեղաշարժը լիցքաթափված վիճակում, ապահովիչ դետալը փակ, առանձնացված կամ դատարկ (առանց փամփուշտ) պահեստատուփով, ծածկաշապիկով կամ պատյանով կամ տեղափոխման համար նախատեսված գործարանային այլ տարայով, նետողական զենքի դեպքում՝ փաթեթավորված և անձի վրա չամրացված վիճակում, իսկ նետվող հարմարանքը պետք է լինի առանձնացված.

20) **ուսումնական զենք**՝ ուսումնական նպատակների համար օգտագործվող սարք կամ առարկա, որը հնարավոր չէ վերանորոգելով դարձնել կրակելու համար պիտանի, ուսումնական զենքի նմանակ կարող է հանդիսանալ նաև մալած զենքը.

21) **զենքի նորոգում**՝ զենքի հիմնական մասերը կամ այլ դետալները փոխելու կամ վերանորոգելու միջոցով զենքն աշխատունակ դարձնելը, որի դեպքում զենքի մարտավարատեխնիկական բնութագրերը չեն փոխվում.

22) **զենքի հարդարում**՝ զենքի գեղարվեստական ձևավորում, որի դեպքում զենքի դետալները և մարտավարատեխնիկական բնութագրերը չեն փոխվում.

23) **զենքի հավաքածու**՝ ընտրված զենքերի ամբողջություն, որը կարող է ունենա սիրողական, ճանաչողական, պատմական, գիտական, գեղարվեստական, մշակութային և տեղեկատվական նշանակություն.

24) **մալած զենք**՝ կրակելու համար ոչ պիտանի դարձրած զենք.

25) **զենքի հաշվառման միասնական էլեկտրոնային շտեմարան**՝ Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի լիազոր մարմնի կողմից վարվող՝ շրջանավոր թաղարացիական զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների հաշվառման էլեկտրոնային տեղեկատվական համակարգ.

26) **գազային զենք**՝ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին համապատասխան՝ արցունքաբեր կամ գրգռիչ նյութերով լիցքավորված փամփուշտներով ատրճանակի կամ ուռվվերի նմանվող սարք, դրանց փամփուշտներ կամ փչող (ցրող) սարք, որը նախատեսված է կենդանի կամ այլ նշանակետ ժամանակավորապես վնասազերծելու համար.

27) **գազային փամփուշտ**՝ կրակելու համար նախատեսված համասարք, որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը

(հրապատիճը), նետողական լիցքը, խցանը և Կառավարության սահմանած օգտագործման թույլատրված արցունքաբեր կամ գրգռիչ նյութը, որը նախատեսված չէ մարդուն մահ պատճառելու համար.

28) լուսաձայնային փամփուշտ՝ կրակելու համար նախատեսված համասարր, որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը (հրապատիճը) և լուսաձայնային գործողության լիցքը, որը նախատեսված չէ կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելու համար.

29) ուսումնական փամփուշտ՝ ուսումնական նպատակների համար օգտագործվող համասարր՝ բաղկացած պարկուճից և բռնկվող լիցքից նետվող առարկայից, որը պատրաստված է բնօրինակի չափերին և կառուցվածքին համապատասխան, և որի պարկուճի մեջ բացակայում է նետողական լիցքը, կամ այն փոխարինված է նույն կշռով այլ՝ ոչ այրվող նյութով, իսկ բռնկվող միջոցը (հրապատիճը) վնասված (կրակված) է: Ուսումնական փամփուշտի պարկուճի վրա պետք լինեն տարբերակիչ սեղմվածքներ:

30) անգնդակ փամփուշտ՝ միայն ուսումնական, վարժանքային կամ ազդանշանային կրակոցներ կատարելու նպատակով օգտագործվող համասարր, որը նախատեսված չէ կենդանի կամ այլ նշանակետի խոցման համար, և որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը (հրապատիճը), նետողական լիցքը, և որի կազմի մեջ բացակայում է նետվող առարկան, կամ առկա է հեշտ ոչնչացվող նյութից (պոլիմեր, թուղթ) փոխարինողը.

31) պայթուցիկ նյութ՝ արտաքին ազդեցության պայմաններում պայթելու ունակ քիմիական նյութ կամ նյութերի խառնուրդ.

32) պայթեցման սարք՝ հատուկ պատրաստված և որոշակի պայմաններում պայթելու ունակ ցանկացած սարք.

33) ազդանշանային զենք՝ սարք, որը նախատեսված է անգնդակ փամփուշտով լուսային, ձխային կամ ձայնային ազդանշան արձակելու համար.

34) ազդանշանային փամփուշտ՝ զենքից կրակելու համար նախատեսված համասարր, որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը (հրապատիճը), նետողական լիցքը և նետվող լիցքը՝ լուսային, ձայնային կամ ձխային ազդանշան տալու համար, որը նախատեսված չէ կենդանի կամ այլ նշանակետի խոցման համար.

35) վառող՝ տարբեր բաղադրամասերից բաղկացած պայթուցիկ խառնուրդ, որը կարող է այրվել ըստ իր շերտերի զուգահեռության՝ առանց արտաքին միջավայրից թթվածնի ներթափանցման: Վառողի՝ ըստ շերտերի զուգահեռության այրումը, որը չի վերածվում պայթյունի, այլ առաջ է բերում կայուն գազագոյացություն, հնարավորություն է տալիս կանոնավորելու գազագոյացման արագությունը.

36) **Էլեկտրահարող սարք**՝ տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին համապատասխան՝ ատրճանակի նմանվող սարք, կայծային պարպիչ և այլ կրովի էլեկտրահարող սարք, որոնք նախատեսված են կենդանի նշանակետը ժամանակավորապես վնասագերծելու համար.

37) **սահմանափակ խոցելիությամբ (վնասվածքային) հրազեն**՝ կարճափող զենք և անփող զենք՝ նախատեսված վնասվածքային գործողության փամփուշտի, վառողի կամ այլ լիցքի էներգիայի հաշվին ուղղորդված շարժում ստացած արկի միջոցով տարածության վրա գտնվող կենդանի նշանակետի մեխանիկական խոցման՝ վնասագերծման համար, որը նախատեսված չէ մահ պատճառելու համար.

38) **վնասվածքային գործողության փամփուշտ**՝ ողորկափող հրազենից կամ սահմանափակ խոցելիությամբ (վնասվածքային) հրազենից կրակելու համար նախատեսված համասարք, որը պարկուճի միջոցով մեկ ամբողջության մեջ ներառում է բռնկվող միջոցը (հրապատիճը), նետողական լիցքը և վնասվածքային գործողության նետվող առարկան, որը նախատեսված չէ մարդուն մահ պատճառելու համար.

39) **հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձինք**՝ կազմակերպություններ, որոնք օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կատարում են այնպիսի գործառույթներ, որոնք կապված են զենք օգտագործելու կամ գործադրելու հետ.

40) **պետական ռազմականացված կազմակերպություններ**՝ Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարություն, Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարություն, Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայություն, Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարության քրեակատարողական ծառայություն, Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մարսային մարմիններ, Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն կոմիտե, Հայաստանի Հանրապետության քննչական կոմիտե, Հայաստանի Հանրապետության դատախազություն, Հայաստանի Հանրապետության պետական պահպանության ծառայություն, պետական սուրհանդակային ծառայություն.

41) **հրաձգարան**՝ իրավաբանական անձանց պատկանող շինություն, տարածք կամ հողատարածք (այսուհետ՝ տարածք), որը հարմարեցված է հրաձգության համար: Հրաձգարանները կարող են լինել բաց, կիսափակ և փակ.

42) **հանրապետական գնդակապարկուճային հաշվառման քարտադարան**՝ Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի լիազոր մարմնի կողմից վարվող՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կատարված չբացահայտված հանցագործությունների դեպքի վայրերից վերցված (հայտնաբերված) ակոսափող

հրագեններից կրակված պարկուճների, գնդակների և զենքի հետքեր ունեցող փամփուշտների, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում շրջանառվող ակոսափող զենքի (մինչև 12,7 մմ տրամաչափի), ինչպես նաև առգրավված, հայտնաբերված, կամավոր հանձնված, կորած (հափշտակված) զենքերի ձգարանական հետազոտման ենթարկված և նմուշառված՝ գնդակների, պարկուճների հավաքածու, որտեղ հաշվառումն իրականացվում է բնօրինակներով և էլեկտրոնային եղանակով.

43) համապատասխանության գնահատում՝ սույն օրենքի իմաստով՝ հավատարմագրված և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նշանակված համապատասխանության գնահատման մարմնի կողմից համապատասխանության հավաստման գործունեության իրականացում, որի արդյունքով տեխնիկական կանոնակարգման օբյեկտ հանդիսացող քաղաքացիական զենքի փամփուշտների և հրագենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի համապատասխանության գնահատման փաստաթղթի տրամադրմամբ հավաստվում է համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ (տեխնիկական կանոնակարգով) և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վավերացված Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերին համապատասխան ընդունված փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին.

44) համապատասխանության սերտիֆիկատ՝ սույն օրենքի իմաստով՝ հավատարմագրված և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նշանակված համապատասխանության գնահատման մարմնի տված փաստաթուղթ, որը հավաստում է արտադրանքի համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ (տեխնիկական կանոնակարգով) և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վավերացված Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերին համապատասխան ընդունված փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին:»:

Հոդված 3. Զենքի տեսակները

1. Զենքը, ըստ համապատասխան սուբյեկտների կողմից օգտագործման նպատակայնության, հիմնական չափանիշների և բնութագրող հատկանիշների, լինում է՝

1) քաղաքացիական զենք.

~~2) ծառայողական զենք.~~

3) ձեռքի մարտական հրաձգային զենք (այսուհետ՝ մարտական զենք):

2. Հայաստանի Հանրապետությունում շրջանառության մեջ գտնվող զենքը և ռազմամթերքը պետք է համապատասխանեն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված

կարգով վավերացված Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերին համապատասխան ընդունված փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին:

Հոդված 4. Քաղաքացիական զենքը

1. Քաղաքացիական է համարվում այն զենքը, որը նախատեսված է քաղաքացիների ինքնապաշտպանության, սիրողական և սպորտային հրաձգության, որսորդության, սպորտային ու մշակութային միջոցառումների ընթացքում, ինչպես նաև օրենքով սահմանված այլ դեպքերում օգտագործելու համար: Քաղաքացիական ~~զենք համարվող հրազենը զենքն իր կառուցվածքով~~ պետք է բացառի կրակահերթով կրակելու հնարավորությունը:

~~2. Քաղաքացիական զենքի տեսակներն են՝~~

~~1) գազային զենք:~~

~~2) օդաճնշիչ զենք:~~

~~3) ողորկ-երկարափող հրազեն (այսուհետ՝ ողորկափող հրազեն):~~

~~4) համակցված հրազեն (ողորկափող և ակոսափող), այդ թվում՝ փոփոխվող, ներդրվող ակոսավոր փողով:~~

~~5) ակոսափող՝ 1500 մմ-ից ոչ ավել երկարություն և 12.7 մմ-ից ոչ ավել տրամաչափ ունեցող փողով հրազեն:~~

~~6) սառը զենք:~~

~~7) նետողական զենք:~~

2. Քաղաքացիական զենքի տեսակներն են՝

1) ողորկափող հրազեն, այդ թվում՝ 140 մմ-ից ոչ ավելի երկարության ակոսավոր մասով:

2) համակցված հրազեն, այդ թվում՝ փոփոխվող, ներդրվող ակոսավոր փողով:

3) ակոսափող հրազեն՝ 1500 մմ-ից ոչ ավել երկարություն և 12.7 մմ-ից ոչ ավել տրամաչափ ունեցող փողով:

4) կարճ ակոսափող հրազեն:

5) օդաճնշիչ զենք՝ ոչ ավելի, քան 25 ջուր փողային էներգիայով:

6) գազային զենք:

7) ազդանշանային զենք:

8) սառը զենք:

9) նետողական զենք:

(4-րդ հոդվածը փոփ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 5. Ծառայողական զենքը

-

1. Ծառայողական է համարվում այն զենքը, որը նախատեսված է պետական մարմինների և կազմակերպությունների պաշտոնատար անձանց, պետական ռազմականացված կազմակերպություններում ծառայողների (ծառայածների) կամ հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց աշխատողների համար, որոնց օրենսդրությամբ թույլատրվում է կրել, պահել և օգտագործել այդ զենքը ինքնապաշտպանության կամ օրենքով նրանց վրա դրված՝ քաղաքացիների կյանքի, առողջության, սեփականության պաշտպանության, շրջակա միջավայրի, բնական պաշարների, արժեքավոր և վտանգավոր բեռների, հատուկ թղթակցության պահպանության պարտականությունների կատարման համար:

2. Ծառայողական զենք է մինչև 800 ջոուլ փողային էներգիայով կարճ ակոսափող հրազենը, որի փամփուշտները տարբերվում են մարտական զենքի փամփուշտներից, և իր կառուցվածքով զուրկ է կրակահերթով կրակելու հնարավորությունից:

3. Ծառայողական զենքի փամփուշտի գնդակը չի կարող ունենալ կարծր նյութերից բաղկացած միջնաձող:

4. Օրենսդրության համաձայն՝ հատուկ պետական պաշտպանության ենթակա անձինք իրավունք ունեն ժամանակավոր օգտագործման համար ստանալու ծառայողական զենք՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

5. Պետական ռազմականացված կազմակերպություններում 20 և ավել տարի զինվորական ծառայության ստաժ և առնվազն «գնդապետ» զինվորական կոչումով գործող և պահեստազորի սպաներն իրավունք ունեն զենք ձեռք բերելու թույլտվության առկայության դեպքում ձեռք բերելու մեկ միավոր ծառայողական զենք՝ պահելու և կրելու թույլտվությամբ, որն օգտագործելու իրավունք ունեն միայն լիցենզավորված հրաձգարանների տարածքում: Զենքը ձեռք է բերվում սույն օրենքով սահմանված կարգով:

6. Հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց զենքը տրվում է պահելու և օգտագործելու, իսկ հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց աշխատողներին՝ ծառայողական պարտականությունների կատարման ժամանակ կրելու իրավունքով:

7. Հրաձգարան գործարկելու լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց ծառայողական զենքը տրվում է պահելու և օգտագործելու իրավունքով:

8. Օրենքով նախատեսված դեպքերում այլ մարմինների ղեկավար աշխատողների և պետական հատուկ ծառայություն իրականացնող անձանց կողմից ծառայողական զենք օգտագործելու դեպքում այն տրվում է պահելու և կրելու իրավունքով:

9. Պետական ռազմականացված կազմակերպություններում ծառայողական զենքի շրջանառության կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

Հողված 5. Բաղաբացիական կարճ ակոսափող հրազենը

1. Բաղաբացիական կարճ ակոսափող հրազենը (այսուհետ՝ Կարճ ակոսափող հրազեն) նախատեսված է պետական մարմինների և կազմակերպությունների պաշտոնատար անձանց, պետական ռազմականացված կազմակերպություններում ծառայողների (ծառայածների) կամ հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց աշխատողների համար, որոնց օրենսդրությամբ թույլատրվում է պահել և կրել, պահել և օգտագործել այդ զենքը օրենքով նրանց վրա դրված՝ ինքնապաշտպանության, քաղաքացիների կյանքի, առողջության, սեփականության պաշտպանության, շրջակա միջավայրի, բնական պաշարների, արժեքավոր և վտանգավոր բեռների, հատուկ թղթակցության պահպանության պարտականությունների կատարման համար:

2. Անձնական օգտագործման համար ընդամենը մեկ միավոր կարճ ակոսափող հրազեն ձեռք բերելու իրավունք ունի պետական ռազմականացված կազմակերպություններում առնվազն 20 տարի զինվորական ծառայության ստաժ ունեցող և առնվազն «փոխգնդապետ» զինվորական կոչում ունեցող գործող կամ պահեստագործի սպան.

3. Կարճ ակոսափող հրազենի փամփուշտի գնդակը չի կարող ունենալ կարծր նյութերից բաղկացած միջնաձող:

4. Օրենսդրության համաձայն՝ հատուկ պետական պաշտպանության ենթակա անձինք իրավունք ունեն ժամանակավոր օգտագործման համար ստանալու կարճ ակոսափող հրազեն՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

5. Հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց Կարճ ակոսափող հրազենը տրվում է պահելու և օգտագործելու, իսկ հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց աշխատողներին՝ ծառայողական պարտականությունների կատարման ժամանակ պահելու և կրելու իրավունքով:

6 Հրաձգարան գործարկելու լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց Կարճ ակոսափող հրազեն տրվում է պահելու և օգտագործելու իրավունքով:

7. Օրենքով նախատեսված դեպքերում այլ մարմինների ղեկավար աշխատողների և պետական հատուկ ծառայություն իրականացնող անձանց կողմից Կարճ ակոսափող հրազեն օգտագործելու դեպքում այն տրվում է պահելու և կրելու իրավունքով:

Հողված 6. Մարտական զենքը

~~1. Մարտական զենք է համարվում ռազմական նշանակության այն արտադրանքը, որը, օրենսդրությանը համապատասխան, ընդունված է օգտագործել պետական ռազմականացված կազմակերպությունների սպառազինության մեջ և նախատեսված է մարտական ու օպերատիվ-ծառայողական խնդիրների լուծման համար: Մարտական զենքը կարող է ունենալ կրակահերթով կրակելու հնարավորություն:~~

1. Մարտական է համարվում այն զենքը, որը նախատեսված է մարտական ու օպերատիվ-ծառայողական խնդիրների լուծման համար և օրենսդրությանը համապատասխան ընդունված է օգտագործել պետական ռազմականացված կազմակերպությունների սպառազինության մեջ, բացառությամբ քաղաքացիական զենքի: Մարտական զենքը քաղաքացիական զենքից տարբերվում է քաղաքացիական զենքի տեսակների՝ սույն օրենքով սահմանված չափանիշներից և կրակահերթով կրակելու հնարավորությամբ:

2. Մարտական զենքի և դրա փամփուշտների նոր տեսակները (նմուշները), որոնց կառուցվածքային չափանիշներն արդեն իսկ սպառազինության մեջ գտնվող նույնանման զինատեսակների համեմատությամբ չեն ավելացնում դրանց խոցելիության ուժը, պետական ռազմականացված կազմակերպությունների ղեկավարներն ընդունում են սպառազինման՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

3. ~~Պետական ռազմականացված կազմակերպություններում~~ Մարտական զենքի շրջանառության կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

Հոդված 7. Ձենքի շրջանառության վրա տարածվող սահմանափակումները

1. Արգելվում է, որպես քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենք, շրջանառության մեջ մտցնել՝

1) 300 մմ-ից պակաս երկարություն ունեցող ակոսափող, 400 մմ-ից պակաս երկարություն ունեցող ողորկափող՝ փողով կամ փողային տուփով և փողով, և 800 մմ-ից պակաս ընդհանուր երկարություն ունեցող հրազեն, ինչպես նաև այնպիսի կառուցվածքով երկարափող հրազեն, որը թույլ է տալիս դրա երկարությունը կարճացնել 800 մմ-ից՝ առանց կրակ արձակելու ունակության կորստի, բացառությամբ կարճ ակոսափող հրազենի.

2) ~~ինքնաշեն հրազեն~~ ինքնաշեն զենք, իր ձևով և տեսքով այլ առարկաների ~~նմանեցված հրազեն~~ նմանեցված զենք, կառուցվածքային փոփոխության ենթարկված ակոսափող և ողորկափող հրազեն՝ առանց կրակելու ունակության կորստի.

3) ակոսափող հրազենի փամփուշտներով կրակելու համար հարմարեցված ողորկափող հրազեն.

4) ակոսափող հրազենի փամփուշտների չափերին համապատասխան պատրաստված ողորկափող հրազեն.

5) գազային զենք կամ ազդանշանային ~~սարք~~ զենք, որի կառուցվածքը հնարավորություն է տալիս կրակելու հրազենի փամփուշտներ.

6) լախտեր, կռփազենք (կաստետներ), բումերանգներ և որպես զենք կիրառելու համար հարմարեցված հարվածող, ջարդող, մանրացնող և նետողական հատկություններով օժտված այլ առարկաներ, բացառությամբ սպորտային գործիքների.

7) զրահահար, հրկիզող, պայթուցիկ կամ լուսածիր գործողության գնդակով փամփուշտներ.

8) տեխնիկական կանոնակարգով օգտագործման համար չթույլատրված նյարդակաթվածահարող, թունավոր և այլ ներգործող նյութերով լիցքավորված փամփուշտներ, մեխանիկական փոշեցրիչներ, աերոզոլային և էլեկտրահարող սարքեր, ~~երեք մեկ~~ մետրից ավել հեռավորության վրա գտնվող անձի առողջությանը միջին ծանրության վնաս պատճառելու ունակությամբ օժտված գազային զենք.

9) Կառավարության հաստատած [քրեագիտական պահանջներին](#) չհամապատասխանող տեխնիկական բնութագիր ունեցող զենք և ռազմամթերք.

10) զենք և այլ առարկաներ, որոնց խոցելու ունակությունը պայմանավորված է էլեկտրամագնիսական, լուսային, ջերմային, ենթաձայնային կամ ուլտրաձայնային ճառագայթման օգտագործմամբ.

11) սահմանափակ խոցելիությամբ (վնասվածքային) հրազեն և վնասվածքային գործողության փամփուշտ, բացառությամբ պետական ռազմականացված կազմակերպությունների.

12) ~~90 մմ-ից ավել երկարության շեղբով կամ սայրով սառը զենք, որի հատուկ կոճակը կամ լծակը սեղմելու միջոցով շեղբը կամ սայրը ծանրության ուժի կամ արագացված շարժման ազդեցությամբ դուրս է գալիս բռնակից և ինքնաբերաբար ամրակցվում, բացառությամբ մշակութային արժեք ունեցող, այդ թվում՝ պատմական նշանակություն ունեցող սառը զենքի, դրա պատճենների և կրկնօրինակների:~~

12) 90 մմ-ից ավել երկարության շեղբով կամ սայրով սառը զենք, դանակ կամ դաշույն, որի շեղբը կամ սայրը դուրս է գալիս բռնակից հատուկ կոճակը կամ լծակը սեղմելու միջոցով կամ ծանրության ուժի կամ արագացված շարժման ազդեցությամբ և ինքնաբերաբար ամրակցվում, բացառությամբ մշակութային արժեք ունեցող, այդ թվում՝ պատմական նշանակություն ունեցող սառը զենքի, դանակի կամ դաշույնի, դրանց պատճենների և կրկնօրինակների:

2. Արգելվում է՝

1) 7.5 ջուլ փողային էներգիայից ավել էներգիայով ~~է~~ կամ 4.5 մմ տրամաչափը գերազանցող օդաճնշիչ զենք, սառը և նետողական զենք օգտագործելն սպորտային օբյեկտներից և հրաձգարաններից դուրս, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք կարող են օգտագործվել նաև գիտահետազոտական կամ կանխարգելիչ աշխատանքներ կատարելու նպատակով կենդանիներին ներարկելու համար.

~~2) քաղաքացիական և ծառայողական զենքի վրա անաղմուկ հրաձգության կամ գիշերային նշանառության հարմարանքներ տեղադրելը, բացառությամբ որսորդության և սպորտային հրաձգության համար նախատեսված նշանոցների, գիշերային նշանոցների և նշանառության հարմարանքների, կոթերի և այլ պարագաների, որոնք չեն հանգեցնում զենքի հիմնական մասերի փոփոխության:~~

2) քաղաքացիական զենքի վրա անաղմուկ հրաձգության նպատակով կառուցված կամ արտադրված հարմարանքներ տեղադրելը:

3) զենք ուղարկել կամ առաքել փոստով կամ ուղեբեռով:

4) հավաքների կամ հանրային միջոցառումների մասնակցելիս քաղաքացիների կողմից զենք կրելը կամ տեղափոխելը (փոխադրելը):

5) քաղաքացիական զենք (բացառությամբ գազային զենքի) կրելը, բացառությամբ սիրողական և սպորտային հրաձգությամբ, որսորդությամբ զբաղվելու և մշակութային միջոցառումներին մասնակցելու ընթացքում:

6) տեխնիկական կանոնակարգով օգտագործման համար արգելված՝ թունավոր նյութերով լիցքավորված ատրճանակների (ռևոլվերների) նմանվող սարքերի և դրանց փամփուշտների, ատրճանակների նմանվող սարքերի, կայծային պարպիչների և այլ կրովի էլեկտրահարող սարքերի շրջանառությունը:

7) էլեկտրահարող սարք հանդիսացող ատրճանակի նմանվող՝ հեռահար կամ լարի միջոցով էներգիա փոխանցող տայգերի ձեռքբերումը, բացառությամբ պետական ռազմականացված կառույցների:

8) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում շրջանառության համար ներկայացված՝ տեխնիկական կանոնակարգին չհամապատասխանող զենք, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր և փամփուշտներ վաճառելը, փոխանցելը և ձեռք բերելը:

9) շրջանառության մեջ դնել զենք, որի խոցելու ունակությունը պայմանավորված է ռադիոակտիվ ճառագայթների, քիմիական և կենսաբանական գործոնների օգտագործմամբ:

~~10) ինքնապաշտպանության նպատակով քաղաքացիների կողմից սառը զենք կրելը:~~

11) ողորկափող հրազեն օգտագործելը բնակավայրերում, բնակավայրերից, մայրուղիներից, միջպետական և միջհամայնքային նշանակության ճանապարհներից 500 մետր, իսկ ակոսափող հրազեն՝ 5000 3000 մետր հեռավորությունից մոտ տարածքում, բացառությամբ հրաձգարանների և ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքերի:

(7-րդ հոդվածը փոփ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 8. Քաղաքացիական և ծառայողական զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների համապատասխանության գնահատումը

1. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում արտադրվող և ներկրվող քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների բոլոր մոդելները ենթակա են պարտադիր համապատասխանության գնահատման՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

2. Ներկրված քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքը, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերը և փամփուշտները ներկրվելուց հետո ենթակա են պահեստավորման և համապատասխանության գնահատման:

3. Համապատասխանության գնահատում չի պահանջվում ներկրվող հետևյալ զենքերի դեպքում.

1) ցուցահանդեսների ժամանակ օտարերկրյա մասնակցի կողմից ցուցադրման նպատակով ներկրվելու ժամանակ, եթե առկա է ցուցահանդեսի անցկացման պատասխանատու իրավաբանական անձի հրավերը կամ նրա հետ կնքված պայմանագիրը, ինչպես նաև սպորտային միջոցառման կամ որսի մասնակցելու նպատակով օտարերկրյա քաղաքացիների կողմից ներկրվող զենքերի համար, եթե առկա է հրավերը կամ պայմանագիրը.

2) քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքի արտադրության լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց կողմից արտադրական նպատակների համար ներկրվող քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքի եզակի նմուշների, ձևերի և մոդելների դեպքում.

3) Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի համաձայն ներկրվող կամ տարանցիկ փոխադրվող զենքերի դեպքում:

4. Համապատասխանության սերտիֆիկատ չունեցող զենքը, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերը և փամփուշտները ենթակա են առգրավվելու, վերցվելու և ոչնչացվելու՝ Կառավարության սահմանած կարգով:

Հոդված 10. Լիցենզավորմանը ներկայացվող հիմնական պահանջները

1. ~~Քաղաքացիական և-ծառայողական~~ Ռազմական նշանակության արտադրանքի արտադրությունը, Ռազմական նշանակության արտադրանքի տարանցիկ փոխադրումը և առևտրի միջնորդական գործունեությունը, զենքի արտադրությունը, առևտուրը, հարդարումը, հրաձգարանի գործարկումը Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ենթակա են լիցենզավորման:

2. ~~Քաղաքացիական և-ծառայողական~~ զենքի արտադրության և ռազմական նշանակության արտադրանքի արտադրության լիցենզիաները տալիս է Հայաստանի

Հանրապետության բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարությունը:

3. Քաղաքացիական ~~և—ծառայողական~~ զենքի առևտրի, հարդարման, հրաձգարանի գործարկման լիցենզիաները տալիս է ներքին գործերի բնագավառում պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

4. Լիցենզիաները տրվում են անժամկետ:

5. Լիցենզավորվող կազմակերպություններում զենքի հետ առնչվող աշխատողների նկատմամբ կիրառվում են սույն օրենքով նախատեսված սահմանափակումները:

6. Լիցենզավորվող կազմակերպությունները պարտավոր են ապահովել օրենքով և համապատասխան լիցենզավորման կարգերով սահմանված՝ զենքի գետեղարաններին, պահոցներին, պահեստներին և առևտրի սրահներին ներկայացվող պահանջները:

7. Լիցենզիայի տրամադրման համար գանձվում է պետական տուրք՝ «Պետական տուրքի մասին» օրենքով սահմանված կարգով և չափով:

8. Լիցենզիա ստանալու դիմումը համապատասխան մարմինը քննարկում է դիմումն ստանալու օրվանից հաշված՝ 23 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Անհրաժեշտության դեպքում նշված ժամկետը կարող է երկարաձգվել օրենքով սահմանված կարգով: Դիմումում նշվում են տեղեկություններ արտադրության, առևտրի, հարդարման ենթակա զենքի տեսակի, դրա արտադրության լիակատար անվտանգության, հաշվառման և պահպանության ապահովման ուղղությամբ ձեռնարկված միջոցառումների մասին: Դիմողը պարտավոր է ներկայացնել նաև իրավաբանական անձի հիմնադրմանը և գրանցմանը վերաբերող, քաղաքացու անձը հաստատող և օրենքով նախատեսված այլ փաստաթղթեր:

9. Լիցենզիան մերժելու հիմքերն են՝

1) դիմողի կողմից անհրաժեշտ տեղեկություններ չներկայացնելը կամ ոչ ճիշտ տեղեկություններ ներկայացնելը, եթե հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ թերությունները չեն վերացվել:

2) զենքի արտադրության անվտանգության, հաշվառման և պահպանության ապահովման անհնարինությունը կամ այդ պայմանները չապահովելը:

3) օրենքով նախատեսված այլ հիմքեր:

10. Լիցենզիա ստանալու դիմումը մերժելու դեպքում համապատասխան մարմինը պարտավոր է այդ մասին գրավոր տեղեկացնել դիմողին՝ նշելով մերժման հիմքը: Լիցենզիա ստանալու դիմումը մերժելու որոշումը, ինչպես նաև դիմումի քննարկման ժամկետների խախտումները դիմումատուն կարող է բողոքարկել օրենքով սահմանված կարգով:

(10-րդ հոդվածը փոփ. 16.12.22 ՀՕ-475-Ն)

Հոդված 11. Թույլտվություններին ներկայացվող հիմնական պահանջները

1. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց՝ ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենքի համապատասխան թույլտվությունները տալիս է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը:

2. Իրավաբանական անձանց տրվող թույլտվություններն են՝

1) ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենք, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր, ~~փամփուշտներ~~ ձեռք բերելու թույլտվություններ՝ վեց ամիս գործողության ժամկետով.

2) ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենք, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր, փամփուշտներ ներկրելու, արտահանելու, տարանցիկ փոխադրելու թույլտվություն՝ վեց ամիս գործողության ժամկետով.

3) զենք պահելու և օգտագործելու թույլտվություն՝ 10 տարի գործողության ժամկետով՝ յուրաքանչյուր անգամ 10 տարով երկարաձգելու իրավունքով.

4) զենքի հավաքածու կազմելու թույլտվություն՝ 10 տարի գործողության ժամկետով՝ յուրաքանչյուր անգամ 10 տարով երկարաձգելու իրավունքով.

5) զենքի հավաքածու ցուցադրելու թույլտվություն՝ վեց ամիս գործողության ժամկետով.

6) հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց աշխատողների՝ զենք կրելու թույլտվություն՝ հինգ տարի գործողության ժամկետով՝ յուրաքանչյուր անգամ հինգ տարով երկարաձգելու իրավունքով:

3. Ֆիզիկական անձանց տրվող թույլտվություններն են՝

1) ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենք և հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր ձեռք բերելու թույլտվություններ՝ վեց ամիս գործողության ժամկետով.

2) գազային զենք պահելու և կրելու թույլտվություն՝ անժամկետ.

3) ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենք (բացառությամբ սառը և գազային զենքերի) պահելու և կրելու թույլտվություն՝ 10 տարի գործողության ժամկետով՝ յուրաքանչյուր անգամ 10 տարով երկարաձգելու իրավունքով.

4) զենքի հավաքածու կազմելու թույլտվություն՝ 10 տարի գործողության ժամկետով՝ յուրաքանչյուր անգամ 10 տարով երկարաձգելու իրավունքով.

5) զենքի հավաքածու ցուցադրելու թույլտվություն՝ վեց ամիս գործողության ժամկետով.

6) որպես պարզև ստացած զենքը պահելու և կրելու թույլտվություն՝ անժամկետ.

7) զենք, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր, փամփուշտներ ներկրելու կամ արտահանելու թույլտվություն՝ վեց ամիս գործողության ժամկետով.

8) որպես պարզև ստացած և կրակոց արձակելու համար ոչ պիտանի դարձրած (մալած) ~~մարտական կամ ծառայողական~~ զենքը ժառանգելու դեպքում պահելու թույլտվություն՝ անժամկետ:

4. Օտարերկրյա քաղաքացիներին տրվող թույլտվություններն են՝

1) քաղաքացիական զենք, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր և փամփուշտներ ձեռք բերելու ~~թույլտվություն~~ [թույլտվություններ](#)՝ հնգօրյա գործողության ժամկետով.

2) Հայաստանի Հանրապետությունից որպես պարզև տրված զենք արտահանելու թույլտվություն՝ երկու ամիս գործողության ժամկետով:

5. Սառը զենք ձեռք բերելու իրավունք ունի որսորդությամբ զբաղվող և ~~քաղաքացիական~~ ~~հրազեն~~ զենք պահելու և կրելու կամ հավաքածու կազմելու թույլտվություն ունեցող քաղաքացին: Սառը զենք վաճառելու ժամանակ կազմակերպությունը զենքի անհատական տվյալները, գնման ամսաթիվը գրանցում է քաղաքացու՝ որսորդությամբ զբաղվելու իրավունքը հավաստող փաստաթղթում և հաստատում կազմակերպության կնիքով:

6. Զենք պահելու և կրելու կամ զենքի հավաքածու կազմելու թույլտվություն ունեցող քաղաքացին յուրաքանչյուր հինգ տարին մեկ պարտավոր է անցնել համապատասխան բժշկական հետազոտություն՝ զենքի տիրապետումը խոչընդոտող հիվանդությունների և վիճակների առկայության կամ բացակայության վերաբերյալ, որի արդյունքները տվյալ բժշկական կազմակերպության կողմից էլեկտրոնային եղանակով ինքնաշխատ փոխանցվում են Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն: Ընթացիկ հետազոտությունների ընթացքում զենքի տիրապետումը խոչընդոտող հիվանդությունների և վիճակների առկայության վերաբերյալ տեղեկությունը բժշկական կազմակերպության կողմից էլեկտրոնային եղանակով ինքնաշխատ փոխանցվում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն:

7. Թույլտվություն տրամադրելու կարգը և թույլտվության ձևը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը:

8. Թույլտվություն տրամադրելու իրավունք ունեն նաև Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության տարածքային ստորաբաժանումները:

9. Թույլտվություն ստանալու համար իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձը դիմումը և անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն: Զենք ձեռք բերելու թույլտվություն ստանալու դիմումը Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունում քննարկվում է օրենքով նախատեսված փաստաթղթերը ներկայացվելուց հետո՝ 23 աշխատանքային օրվա ընթացքում, [որի ժամանակ ստուգվում է նաև քաղաքացու մշտական բնակության վայրում զենքի պահպանման պայմանների առկայությունը](#), իսկ զենք կրելու, պահելու և կրելու, պահելու և օգտագործելու, զենքի հավաքածու կազմելու, զենքի հավաքածու ցուցադրելու թույլտվությունները տրվում են հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

10. Թույլտվություն ստանալու դիմումում կամ կից փաստաթղթերում ոչ էական թերությունների (վրիպակների, ոչ իրավաբանական անձությունների, թվաբանական սխալների և նման այլ բացթողումների) առկայության, ինչպես նաև փաստաթղթերը թերի լինելու դեպքում Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը դրանք հայտնաբերելու պահից երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում առաջարկում է դիմումատուին հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում վերացնել թերությունները:

11. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների՝ զենք ձեռք բերելու թույլտվություն ստանալու համար անհրաժեշտ են հետևյալ փաստաթղթերը.

1) սահմանված ձևի դիմում.

~~2) զենքի պահպանման պայմանների առկայության վերաբերյալ հաշվառման կամ բնակության վայրի (կախված զենքը պահելու վայրից) ոստիկանության տարածքային ստորաբաժանման ղեկավարի կողմից հաստատված տեղեկանք.~~

3) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիությունը կամ անձը հաստատող փաստաթղթի պատճեն.

4) 3x4 սմ չափի երկու լուսանկար.

5) զենքի տիրապետումը խոչընդոտող հիվանդությունների և վիճակների բացակայության մասին դիմողին տրվող բժշկական եզրակացությունը, [եթե տվյալ պահին իր անունով հաշվառված զենք չունի.](#)

6) պետական տուրքի վճարման անդորրագիր (անդորրագրեր)՝ «Պետական տուրքի մասին» օրենքով սահմանված կարգով.

7) [առաջին անգամ զենք ձեռք բերելիս](#) զենքի հետ կապված և անվտանգության կանոնների իմացության տեսական և գործնական քննությունները հանձնելու համապատասխան փաստաթուղթ:

12. Սույն հոդվածով նախատեսված թույլտվությունների ժամկետները երկարաձգելու համար դիմումը ներկայացվում է դրանց գործողության ժամկետը լրանալուց մեկ ամիս առաջ:

~~13. Սույն հոդվածի 11-րդ մասում նշված փաստաթղթերը Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն են ներկայացվում նաև թույլտվությունների ժամկետները երկարաձգելու համար, բացառությամբ 2-րդ և 7-րդ կետերով նախատեսված փաստաթղթերի: Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների կողմից քաղաքացիական կամ ծառայողական զենք պահելու և կրելու գործող թույլտվություն ունենալու պայմաններում նոր զենք ձեռք բերելու, պահելու և կրելու թույլտվություն ստանալու համար Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն չեն ներկայացվում սույն հոդվածի 11-րդ մասի 2-րդ, 5-րդ և 7-րդ կետերով նշված փաստաթղթերը:~~

[13. Թույլտվությունների ժամկետները երկարաձգելիս կամ զենք պահելու և կրելու թույլտվություն ունենալու դեպքում նոր զենք ձեռք բերելիս Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմին է ներկայացնում միայն սույն հոդվածի 11-րդ մասի 1-ին, 3-րդ, 4-րդ և 6-րդ կետերով սահմանված փաստաթղթերը:](#)

14. Թույլտվություն ստանալու դիմումը Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը մերժում է, եթե՝

1) դիմողը ներկայացրել է ոչ ճիշտ տեղեկատվություն, կամ ներկայացված փաստաթղթերը ամբողջական չեն կամ ներկայացվել են անճշտություններով, և սահմանված ժամկետում դիմումատուն չի վերացրել նշված թերությունները.

2) դիմողը չի ապահովել զենք պահելու անհրաժեշտ պայմանները.

3) առկա է սույն օրենքի 17-րդ հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված հիմքերից որևէ մեկը:

15. Թույլտվություն ստանալու կամ դրա գործողության ժամկետը երկարաձգելու դիմումը մերժելու դեպքում Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը պարտավոր է այդ մասին գրավոր տեղեկացնել դիմողին՝ նշելով մերժման հիմքը: Թույլտվություն ստանալու կամ դրա գործողության ժամկետը երկարաձգելու դիմումը մերժելու որոշումը կարող է բողոքարկվել օրենքով սահմանված կարգով:

16. Թույլտվություն ստացած անձի կողմից տվյալ թույլտվությունն ստանալու համար ներկայացված տեղեկությունների փոփոխության դեպքում թույլտվությունը վերաձևակերպվում, իսկ ոչ պիտանի դարձած կամ կորցրած թույլտվությունը վերականգնում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը դիմումը և թույլտվությունը վերաձևակերպելու կամ վերականգնելու համար հիմք հանդիսացող հանգամանքները հավաստող փաստաթղթերը ներկայացնելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում: Թույլտվության վերաձևակերպումը կամ վերականգնումը կատարվում է առանց թույլտվության գործողության ժամկետի փոփոխության:

17. Թույլտվությունը հետագա օգտագործման համար ոչ պիտանի է համարվում, եթե թույլտվության վրա առկա գրառումներից որևէ մեկն անընթեռնելի է, թույլտվությունն ունի մեխանիկական կամ քիմիական վնասվածքներ, գունազրկվել է, վնասվել է լուսանկարը, կամ թույլտվությունը տրամադրած մարմնի կնիքի դրոշմվածքն աղավաղված է:

18. Իրավաբանական անձանց տրված՝ զենք պահելու և օգտագործելու թույլտվությունը ենթադրում է տվյալ իրավաբանական անձի կողմից ձեռք բերված զենքը պահելը, իր գործունեության նպատակների համար՝ այն բաշխելը, հաշվառելը: Զենք պահելու և օգտագործելու թույլտվություն ստացած իրավաբանական անձը պատասխանատու է իր ձեռք բերած զենքի ամբողջականության և անվտանգության ապահովման համար:

19. Սույն հոդվածով նախատեսված թույլտվություններն ստանալու, դրանք երկարաձգելու, վերաձևակերպելու կամ վերականգնելու համար գանձվում է պետական տուրք՝ «Պետական տուրքի մասին» օրենքով սահմանված կարգով և չափով:

20. Սույն հոդվածի գործողությունը չի տարածվում Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարի հրամանով սպայական կազմի զինձառայողներին որպես պարզևատրում, ինչպես նաև զինվորական հանդերձանքի պարտադիր մաս կազմելու դեպքերում այլ զինձառայողների ժամանակավորապես դաշույնների (սպայական կազմի զինձառայողների մասով (այսուհետ՝ սպայական դաշույն)) տրման վրա:

(11-րդ հոդվածը լրաց., փոփ., խմբ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 12. Լիցենզիաների գործողության դադարեցումը, կասեցումը և թույլտվություններն ուժը կորցրած ճանաչելը, զենքի նկատմամբ սեփականության իրավունքի դադարեցումը

1. Լիցենզիաների գործողությունը դադարեցվում, կասեցվում և թույլտվություններն ուժը կորցրած են ճանաչվում օրենքով սահմանված կարգով, եթե՝

1) ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձն իր ներկայացրած դիմումով կամովին հրաժարվել է լիցենզիայից կամ թույլտվությունից, կամ տվյալ իրավաբանական անձը լուծարվել է, կամ տվյալ զենքի սեփականատերը մահացել է.

2) ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձը մեկ տարվա ընթացքում ոչ պակաս, քան երկու անգամ խախտել է կամ չի կատարել սույն օրենքի կամ զենքի շրջանառությունը կանոնակարգող այլ իրավական ակտերի պահանջները կամ նախատեսված ժամկետում չի վերացրել համապատասխան խախտումները.

3) առաջացել են սույն օրենքով նախատեսված՝ լիցենզիաներ կամ թույլտվություններ ստանալու իրավունքը բացառող հանգամանքներ.

4) ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձը կատարել է իր տնօրինության տակ գտնվող զենքի և դրա փամփուշտների այնպիսի կառուցվածքային փոփոխություններ, որոնց հետևանքով փոխվել են դրանց ձգաբանական կամ ~~մյուս~~ տեխնիկական բնութագրերը.

~~5) զենքով պարզևատրումը կատարվել է օրենքով նախատեսված պարզևատրման պայմանների խախտումով.~~

~~6) ֆիզիկական անձը հաշվառվել է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունում՝ կենցաղային ոլորտում պարբերաբար իրավախախտումներ թույլ տալու կամ ընտանիքի անդամների նկատմամբ բռնություն գործադրելու համար.~~

~~7) ֆիզիկական անձը հաշվառվել է հոգեբուժական կամ նարկոլոգիական հաստատություններում կամ ձեռք է բերել զենքի տիրապետումը խոչընդոտող հիվանդություններ և վիճակներ.~~

~~8) ֆիզիկական անձը չի անցել սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված բժշկական հետազոտությունը.~~

~~9) ֆիզիկական անձը մեկ տարվա ընթացքում երկու անգամ թույլ է տվել հասարակական կամ կառավարման սահմանված կարգի դեմ ոտնձգվող վարչական իրավախախտում.~~

~~10) ֆիզիկական անձը դատապարտվել է դիտավորյալ հանցագործություն կատարելու համար, և դատավճիռը մտել է օրինական ուժի մեջ, կամ անձի նկատմամբ քրեական հետապնդումը դադարեցվել է ոչ ռեաբիլիտացնող հիմքով.~~

1.1. Թույլտվություններն ուժը կորցրած են ճանաչվում նաև հետևյալ դեպքերում՝

1) ֆիզիկական անձը հաշվառվել է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունում՝ կենցաղային ոլորտում պարբերաբար իրավախախտումներ

թույլ տալու կամ ընտանիքի անդամների նկատմամբ բռնություն գործադրելու համար.

2) ֆիզիկական անձը հաշվառվել է հոգեբուժական կամ նարկոլոգիական հաստատություններում կամ ձեռք է բերել զենքի տիրապետումը խոչընդոտող հիվանդություններ և վիճակներ.

3) ֆիզիկական անձը չի անցել սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված բժշկական հետազոտությունը.

4) ֆիզիկական անձը մեկ տարվա ընթացքում երկու անգամ թույլ է տվել հասարակական կամ կառավարման սահմանված կարգի դեմ ոտնձգվող վարչական իրավախախտում.

5) ֆիզիկական անձը դատապարտվել է դիտավորյալ հանցագործություն կատարելու համար, և դատավճիռը մտել է օրինական ուժի մեջ, կամ անձի նկատմամբ քրեական հետապնդումը դադարեցվել է ոչ ռեաբիլիտացնող հիմքով:

2. Ֆիզիկական անձը գրկվում է զենքի համապատասխան թույլտվությունից՝ երկու տարի ժամկետով, իսկ իրավաբանական անձը գրկվում է համապատասխան լիցենզիայից և թույլտվությունից՝ երեք տարի ժամկետով, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

3. Եթե ֆիզիկական անձը զենք ձեռք բերելու թույլտվություն ստանալուց հետո՝ վեց ամսվա ընթացքում, զենք ձեռք չի բերում, ապա թույլտվությունը համարվում է ուժը կորցրած, և անձն իրավունք ունի օրենքով սահմանված ընթացակարգերով կրկին դիմելու Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ զենք ձեռք բերելու թույլտվություն ստանալու համար:

4. Լիցենզիայի գործողության դադարեցման, կասեցման կամ թույլտվությունն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին որոշմանը պետք է նախորդի տվյալ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձին լիցենզիա կամ թույլտվություն տված մարմնի կողմից արված նախնական գրավոր նախազգուշացումը, որում պարտադիր նշվում են, թե հատկապես ինչ իրավական նորմեր և կանոններ են խախտվել կամ չեն կատարվել, և խախտումների վերացման ժամկետը:

5. Լիցենզիայից կամ թույլտվությունից կամովին հրաժարվելու դեպքում այն կրկին ստանալու համար ժամկետներ չեն սահմանվում:

6. Սույն հոդվածի առաջին մասով նախատեսված դեպքերում զենքի նկատմամբ քաղաքացու սեփականության իրավունքը դադարեցվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 282-րդ հոդվածով նախատեսված հիմքերով:

Հոդված 13. Զենք և ռազմամթերք առգրավելը, վերցնելը, ոչնչացնելը

1. Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունն առգրավում, վերցնում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տնօրինության տակ գտնվող զենքը հետևյալ դեպքերում՝

1) սույն օրենքով նախատեսված լիցենզիաների գործողությունը [կասեցվել կամ դադարեցվել է](#), թույլտվությունները ճանաչվել են ուժը կորցրած, կամ վերոնշյալ լիցենզիաները կամ թույլտվությունները բացակայում են.

2) իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձինք խախտել են զենքի շրջանառության՝ սույն օրենքով կամ այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջները՝ մինչև օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վերջնական որոշում ընդունելը.

3) զենք տնօրինողների մոտ հայտնաբերվել են ինքնաշեն կամ ձևափոխված, ձգաբանական կամ տեխնիկական բնութագրերի խախտումներով զենք, [հրազենի հիմնական բաղապացուցիչ մասեր](#) կամ փամփուշտներ.

4) «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» օրենքով սահմանված դեպքերում.

5) մահացել է ~~քաղաքացիական կամ ծառայողական զենքի կամ որպես պարզև տրված~~ զենքի սեփականատերը՝ մինչև ժառանգության կամ զենքը տնօրինելու հարցը լուծելը.

6) լուծարվել է իրավաբանական անձը.

7) օրենքով սահմանված այլ դեպքերում:

2. Չենքի մահացած սեփականատիրոջ կամ որպես պարզև տրված զենքը տնօրինող մահացած քաղաքացու զենքը Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունն առգրավում, վերցնում է՝ մինչև ժառանգության կամ զենքը տնօրինելու հարցը լուծելը:

3. Շահագործման համար տեխնիկապես պիտանի, առգրավված, վերցված քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքերը, հրազենի հիմնական բաղապացուցիչ մասերը, փամփուշտները կարող են իրացվել քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց միջոցով:

4 Որսի, ձկնորսության, շրջակա միջավայրի ու բնական պաշարների պահպանության նկատմամբ պետական հսկողություն իրականացնող մարմիններն առգրավված, վերցված զենքը փոխանցում են Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն:

5. Առգրավված, վերցված, կամավոր հանձնված կամ գտնված զենքը կամ ռազմամթերքը Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն է փոխանցվում Կառավարության սահմանած կարգով:

6. Քրեական վարույթով իրեղեն ապացույց ճանաչված զենքը դատաքննության ավարտից հետո փոխանցվում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ մինչև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վերջնական որոշում ընդունելը:

7. Եթե պետական ռազմականացված կազմակերպությունը տեխնիկապես ոչ պիտանի, ինքնաշեն կամ ձևափոխված, ինչպես նաև Հայաստանի

Հանրապետության տարածքում շրջանառությունն արգելված զենքը չի ներառում զենքի հավաքածուում, ապա այն ենթակա է ոչնչացման:

8. Տեխնիկապես անսարք փամփուշտները, արցունքաբեր կամ գրգռիչ նյութերով լիցքավորված մեխանիկական փոշեցրիչները, աերոզոլային և այլ սարքերը սեփականատերը անհատույց փոխանցում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ սահմանված կարգով ոչնչացնելու համար:

9. Զենքի, [հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի](#), փամփուշտների և ռազմամթերքի ոչնչացման կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

Հոդված 14. Զենք ձեռք բերելու իրավունք ունեցող սուբյեկտները

1. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում զենք ձեռք բերելու իրավունք ունեն՝

1) պետական ռազմականացված կազմակերպությունները.

2) պետական մարմինները և կազմակերպությունները՝ օրենքով սահմանված դեպքերում.

3) հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձինք.

4) ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենքի արտադրությամբ, առևտրով զբաղվող իրավաբանական անձինք.

~~5) զենքի հավաքածու կազմելու և զենքի հավաքածու ցուցադրելու թույլտվություններ ունեցող ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք.~~

6) սպորտային հրաձգությամբ զբաղվող և հրաձգարան գործարկող կազմակերպությունները.

7) Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները.

8) օտարերկրյա քաղաքացիները:

2. Ուսումնական հաստատություններին նախնական զինվորական պատրաստության նպատակով ուսումնական զենք [և փամփուշտներ](#) հատկացվում է Կառավարության սահմանած [կարգով](#):

(14-րդ հոդվածը փոփ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 16. Հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց՝ զենք ձեռք բերելու իրավունքը

1. Հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձինք իրավունք ունեն ձեռք բերելու քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենք Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունից թույլտվություն ստանալուց հետո:

2. Հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց կողմից օգտագործվող քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքի տեսակը, ձևը, մոդելը և քանակը սահմանում է Կառավարությունը:

3. Չենք ձեռք բերելու օրվանից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում զենքը պետք է գրանցվի և հաշվառվի Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունում: Գրանցման և հաշվառման ժամանակ զենքի ձեռքբերման օրինականությունը հաստատող փաստաթղթերի հիման վրա հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց տրվում է զենք պահելու և օգտագործելու թույլտվություն:

4. Կառավարության սահմանած կարգով՝ հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձինք իրավունք ունեն ժամանակավոր օգտագործման համար Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունից ստանալու մարտական զենքի առանձին տեսակներ, օրենքով իրենց վրա դրված՝ զենքի, ռազմամթերքի, մարտական տեխնիկայի արտադրության և պահման, հատկապես վտանգավոր էկոլոգիական արտադրությունների օբյեկտների, շրջակա միջավայրի և բնական պաշարների, դրամական միջոցների և արժեքների պատրաստման և պահման, թանկարժեք մետաղների ու քարերի արդյունահանման, վերամշակման և պահման վայրերի, օտարերկրյա պետություններում Հայաստանի Հանրապետության դիվանագիտական ներկայացուցչությունների և հատկապես կարևոր այլ օբյեկտների պահպանության, հատկապես վտանգավոր բեռների, զենքի, ռազմամթերքի, մարտական տեխնիկայի, դրամական միջոցների ու արժեքների, պետական գաղտնիք պարունակող դիվանագիտական փոստի ու թղթակցության, պետական գաղտնիք հանդիսացող տեղեկություններ պարունակող բեռների տեղափոխման պարտականությունների կատարման նպատակով:

5. Կազմակերպություններին, որոնք, համաձայն գործող օրենսդրության, պարտավոր են պահպանել Հայաստանի Հանրապետության որսի և ձկան պաշարները, թույլատրվում է ձեռք բերել քաղաքացիական զենք:

6. Հատուկ կանոնադրական խնդիրներ իրականացնող իրավաբանական անձանց աշխատողներին զենքը տրվում է իրավաբանական անձի ղեկավարի գրավոր հրամանով, եթե այդ աշխատողներն անցել են հատուկ պատրաստություն (բացառությամբ պետական ռազմականացված կազմակերպություններում ծառայած և զենք պահելու և կրելու իրավունք ունեցած անձանց, որոնց ծառայությունը չի ավարտվել վաղաժամկետ, և ծառայությունից ազատվելուց հետո չի անցել ~~երեք~~ [հինգ](#) տարի) և Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունից ստացել զենք [պահելու և](#) կրելու թույլտվություն: Նշված աշխատողների հատուկ պատրաստությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը՝ պայմանագրային հիմունքներով: Հատուկ պատրաստության ծրագիրը և ստուգարքներ անցկացնելու կարգը սահմանում է ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

(16-րդ հոդվածը փոփ. 01.03.23 ՀՕ-100-Ն, 16.12.22 ՀՕ-475-Ն, փոփ.,
լրաց. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 [ՀՕ-268-Ն](#) օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 17. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների՝ զենք ձեռք բերելու իրավունքը

1. Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունից զենք ձեռք բերելու թույլտվություն ստանալուց հետո քաղաքացիական համակցված կամ ակոսափող հրազեն ձեռք բերելու իրավունք ունի Հայաստանի Հանրապետության 21 տարին լրացած քաղաքացին, իսկ քաղաքացիական այլ տեսակի զենք՝ 18 տարին լրացած քաղաքացին:

2. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին (այսուհետ սույն հոդվածում՝ քաղաքացի) զենք ձեռք բերելու թույլտվության հիման վրա իրավունք ունի ձեռք բերելու քաղաքացիական զենք, իսկ զենքի հավաքածու կազմելու կամ ցուցադրելու համար նաև ~~զենքի այլ տեսակներ~~ [մարտական զենք](#)՝ մալած վիճակում:

3. Քաղաքացուն թույլատրվում է ձեռք բերել 10 միավոր քաղաքացիական զենք՝ պահելու և կրելու թույլտվությամբ, իսկ գազային զենք ձեռք բերելու, զենքի հավաքածու կազմելու համար առավելագույն քանակ նախատեսված չէ:

4. Քաղաքացու ձեռք բերած զենքը ձեռքբերման օրվանից հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում ենթակա է հաշվառման Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունում:

5. Քաղաքացին զենք ձեռք բերելու թույլտվություն ստանալու համար պարտավոր է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն ներկայացնել սույն օրենքի 11-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված փաստաթղթերը:

6. Բացառությամբ սառը և նետողական զենքերի, առաջին անգամ զենք, այդ թվում՝ առաջին անգամ ակոսափող հրազեն ձեռք բերող քաղաքացին պարտավոր է Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի բնագավառում պետական լիազոր մարմնի սահմանած [կարգով](#) հանձնել զենքի հետ կապված և անվտանգության կանոնների իմացության տեսական և գործնական քննություն: ~~Քննությունից ազատվում է այն քաղաքացին, որը ծառայում է Հայաստանի Հանրապետության պետական ռազմականացված կազմակերպություններում և ունի զենք պահելու և կրելու իրավունք:~~ [Գործնական քննությունից ազատվում են այն քաղաքացիները, որոնք ծառայում են կամ ծառայել են Հայաստանի Հանրապետության պետական ռազմականացված կազմակերպություններում, այդ թվում՝ պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայություն անցածները, որոնք ունեն կամ ունեցել են զենք կրելու իրավունք:](#) Պետական մարմինների կողմից քննություն անցկացվելու դեպքում սահմանվում է պետական տուրք՝ «Պետական տուրքի մասին» օրենքով սահմանված չափով:

7. Զենք ձեռք բերելու թույլտվություն չի տրվում՝

1) զենքի տիրապետումը խոչընդոտող հիվանդություններ և վիճակներ ունեցող անձանց (հիվանդությունների և վիճակների [ցանկը](#) սահմանում է Կառավարությունը).

2) դիտավորյալ հանցագործություն կատարելու համար դատապարտված անձանց, որոնց դատվածությունն օրենքով սահմանված կարգով վերացված կամ մարված չէ.

3) Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի 152-րդ, 308-313-րդ և 315-321-րդ հոդվածներով նախատեսված կամ հրազենի գործադրմամբ դիտավորյալ հանցագործություն կատարելու համար դատապարտված անձանց՝ անկախ դատվածությունը օրենքով սահմանված կարգով վերացված կամ մարված լինելու հանգամանքից.

4) հանցագործություն կատարելու համար պատիժ կրող անձանց, բացառությամբ անզգուշությամբ կատարված հանցագործության համար ազատությունից զրկելու հետ չկապված պատիժ կրող անձանց, եթե անձը չի դատապարտվել զենքի օգտագործմամբ անզգուշությամբ կատարված հանցագործության համար.

5) այն անձանց, որոնց նկատմամբ իրականացվում է քրեական հետապնդում [զենքի օգտագործմամբ](#) դիտավորյալ կամ ~~զենքի օգտագործմամբ~~ անզգուշությամբ կատարված հանցագործություն կատարելու համար (մինչև ռեաբիլիտացնող հիմքով քրեական հետապնդումը դադարեցնելը կամ արդարացման դատավճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելը).

6) դատարանի վճռով անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ ճանաչված անձանց.

7) զենքի շրջանառության կանոնները մեկ տարվա ընթացքում կրկնակի խախտած անձանց.

8) դիմելու պահին մեկ տարվա ընթացքում կրկնակի հասարակական կամ կառավարման սահմանված կարգի դեմ ոտնձգվող վարչական իրավախախտում կատարած անձանց.

9) Հայաստանի Հանրապետության բնակչության պետական ռեգիստրում չհաշվառված անձանց.

10) ընտանիքի անդամների նկատմամբ բռնություն գործադրելու հիմքերով հաշվառման մեջ գտնվող անձանց.

11) սույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված հավաստագիր չունեցող անձանց.

12) այն անձանց, որոնց վերաբերյալ առկա է Հայաստանի Հանրապետության անվտանգությանն սպառնալիք ներկայացնելու մասին հիմնավոր կասկած:

8. Տեխնիկական կանոնակարգին համապատասխան՝ մինչև 7.5 ջուր փողային էներգիայով օդաճնշիչ սարքը (այդ թվում՝ ռևոլվերները), դրանց փամփուշտները, մեխանիկական փոշեցրիչները, աերոզոլային և այլ սարքեր, որոնք լիցքավորված են արցունքաբեր կամ գրգռիչ նյութերով, էլեկտրահարող սարքերը ու կայծային պարպիչները, ինչպես նաև կառուցվածքով զենքի նմանվող իրերը և զենքի

պարագաները գրանցման և հաշվառման ենթակա չեն, և քաղաքացիներն իրավունք ունեն դրանք ձեռք բերելու առանց թույլտվության:

(17-րդ հոդվածը խմբ., լրաց., փոփ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 19. ~~Քաղաքացիական և ծառայողական~~ Ձեռքի արտադրությամբ, առևտրով զբաղվող իրավաբանական անձանց, լիցենզավորված հրաձգարանների, սպորտային կազմակերպությունների՝ զենք ձեռք բերելու իրավունքը
(վերնագիրը փոփ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

1. ~~Քաղաքացիական և ծառայողական~~ Ձեռքի արտադրության կամ առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք իրենց կանոնադրական խնդիրների իրականացման նպատակով իրավունք ունեն ձեռք բերելու քաղաքացիական և ծառայողական զենք՝ օրենքով սահմանված կարգով: Ձեռք բերված զենքը ենթակա է գրանցման և հաշվառման՝ օրենքով սահմանված կարգով:

2. Լիցենզավորված հրաձգարանները, սպորտային կազմակերպությունները կարող են ձեռք բերել քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքեր, որոնք պետք է պահվեն նույն կազմակերպություններում և օգտագործվեն այդ կազմակերպությունների տարածքում:

3. (մասն ուժը կորցրել է 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(19-րդ հոդվածը փոփ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 20. ~~Քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենքի արտադրությունը

1. ~~Քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների արտադրությունն իրականացվում է Կառավարության սահմանած կարգով՝ ապահովելով արտադրության անվտանգությունը, արտադրության ընթացքի նկատմամբ հսկողությունը և արտադրանքի համապատասխան որակը:

2. Արտադրված ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի յուրաքանչյուր միավոր պետք է ունենա անհատական համար, ներկայացվի համապատասխանության գնահատման և շրջանառվի Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և Հայաստանի Հանրապետության վավերացրած միջազգային պայմանագրերին համապատասխան ընդունված փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին համապատասխան և գնահատման մարմնի տված համապատասխանության գնահատման փաստաթղթով, հայերեն մակնշմամբ և համապատասխանության գնահատման նշանով:

3. Գիտական կազմակերպությունները զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի, փամփուշտների և ռազմամթերքի հետազոտություն, մշակում, փորձարկում իրականացնում են Հայաստանի Հանրապետության բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարության սահմանած կարգով՝ առանց զենքի արտադրության լիցենզիայի:

Հոդված 21. Քաղաքացիական ~~և~~ ծառայողական զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների ներկրումը և արտահանումը

1. Քաղաքացիական ~~և~~ ծառայողական զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների ներկրումը և արտահանումն իրականացվում են սույն օրենքով և Կառավարության սահմանած կարգով:

2. Քաղաքացիական ~~և~~ ծառայողական զենքը, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերը և փամփուշտները ներկրվում և արտահանվում են Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության թույլտվությամբ:

3. Ներկրվող քաղաքացիական ~~և~~ ծառայողական զենքը, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերը և փամփուշտները ենթակա են համապատասխանության գնահատման:

4. Մաքսային հսկողության տակ գտնվող, համապատասխանության գնահատման ենթակա զենքի խմբաքանակում ներառված քաղաքացիական ~~և~~ ծառայողական զենքի յուրաքանչյուր տեսակից լիազոր մարմինը տալիս է մեկ միավոր զենք, մեկ միավոր հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մաս և հինգ փամփուշտ ներկրելու թույլտվություն՝ «Համապատասխանության գնահատման համար» նշումով: Համապատասխանության գնահատում անցնելու վերաբերյալ փաստաթուղթը Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն ներկայացնելուց հետո տրվում է զենքի ամբողջ խմբաքանակը ներկրելու թույլտվություն:

5. Տեխնիկական կանոնակարգին համապատասխան՝ մինչև 7.5 ջոուլ փողային էներգիայով օդաճնշիչ սարքը (այդ թվում՝ ուղղվերները), դրանց փամփուշտները, մեխանիկական փոշեցրիչները, աերոզոլային և այլ սարքեր, որոնք լիցքավորված են արցունքաբեր կամ գրգռիչ նյութերով, էլեկտրահարող սարքերը ու կայծային պարպիչները, ինչպես նաև կառուցվածքով զենքի նմանվող իրերը և զենքի պարագաները Հայաստանի Հանրապետություն ներկրվում, արտահանվում և շրջանառվում են ազատ:

6. Քաղաքացիական ~~և~~ ծառայողական զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների ներկրումը և արտահանումը կարող են իրականացնել զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք, իսկ զենքի արտադրության լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք իրավունք ունեն արտահանելու միայն սեփական արտադրության զենքերն ու փամփուշտները՝ օտարերկրյա պատվիրատուի հետ կնքած պայմանագրի հիման վրա:

7. Սպորտային կազմակերպություններն իրավունք ունեն սպորտային միջոցառումների և մարզումների ժամանակ օգտագործելու նպատակով ներկրելու և արտահանելու քաղաքացիական զենք և փամփուշտներ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունից թույլտվություն ստանալուց հետո:

8. ~~Քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենքի արտադրության լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք իրավունք ունեն արտադրական նպատակների համար ներկրել զենքի եզակի նմուշներ, ձևեր և մոդելներ, որոնց համար համապատասխանության գնահատում պարտադիր չէ:

9. Ֆիզիկական անձինք իրավունք ունեն ներկրելու տարեկան երեք միավոր քաղաքացիական զենք:

10. Մշակութային արժեք ներկայացնող քաղաքացիական զենքի եզակի նմուշների ներկրումը և արտահանումն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության թույլտվությամբ՝ սույն օրենքի պահանջներին համապատասխան:

11. Քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք իրավունք ունեն ներկրելու քաղաքացիական զենքի փամփուշտների համար նախատեսված հրապատիճ, վառող, գնդակ, պարկուճ և կոտորակ:

12. Որպես պարզև տրված զենքը ներկրվում և արտահանվում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության թույլտվությամբ՝ օրենքով սահմանված կարգով:

13. Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի համաձայն ներկրվող կամ տարանցիկ փոխադրվող զենքերի համար համապատասխանության գնահատում պարտադիր չէ:

(21-րդ հոդվածը փոփ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 22. Քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների առևտուրը

1. Քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի, փամփուշտների և դրա բաղկացուցիչ մասերի առևտուր կատարելու իրավունք ունեն ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք, որոնք պարտավոր են՝

1) ունենալ վաճառվող քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի և փամփուշտների համապատասխանության սերտիֆիկատ, [ակոսափող զենքի դեպքում՝ նաև գնդակապարկուճային հաշվառման մասին տեղեկանք](#).

2) պահանջել գնորդից ներկայացնել համապատասխան ~~զենք-ձեռք-բերելու~~ թույլտվությունը.

3) ապահովել ձեռք բերվող և վաճառվող զենքի գրանցումը և հաշվառումը և հաշվառման փաստաթղթերի պահպանությունը 10 տարի ժամկետով.

4) ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով ամենամսյա տեղեկություններ ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ վաճառված քաղաքացիական, ~~ծառայողական~~ զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի, փամփուշտների և դրանց բաղկացուցիչ մասերի և դրանք ձեռք բերող անձանց մասին.

5) գնորդին տրամադրել վաճառվող զենքի տվյալները, ակոսափող զենքի դեպքում՝ նաև գնդակապարկուճային հաշվառման մասին տեղեկանքի պատճենը՝ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունից զենք պահելու և կրելու կամ պահելու և օգտագործելու թույլտվություն ստանալու նպատակով.

6) գնորդին վաճառված զենքը տրամադրել կամ վաճառել փամփուշտներ միայն Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության տրամադրած՝ համապատասխան զենք պահելու և կրելու կամ պահելու և օգտագործելու թույլտվության առկայության դեպքում, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր վաճառել հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր ձեռք բերելու թույլտվության առկայության դեպքում.

7) ապահովել զենքի և ռազմամթերքի պատշաճ պահպանությունը և այն պահելու անվտանգությունը.

8) կոմիսիոն վաճառքի ընդունված և վերադարձված զենքերի վերաբերյալ երկօրյա ժամկետում գրավոր հայտնել Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն.

9) կենտրոնացված հաշվառում կատարելու նպատակով հանրապետական գնդակապարկուճային հաշվառման քարտադարան ներկայացնել ակոսափող քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքը՝ ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

2. Արգելվում են՝

1) ~~քաղաքացիական և ծառայողական զենք վաճառելը տվյալ տեսակի զենք ձեռք բերելու թույլտվություն չներկայացրած իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց, իսկ դրանց փամփուշտները՝ տվյալ տեսակի զենք պահելու և կրելու կամ պահելու և օգտագործելու թույլտվություն չներկայացրած իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց.~~ քաղաքացիական զենք վաճառելը տվյալ տեսակի զենք ձեռք բերելու թույլտվություն չներկայացրած, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր վաճառելը՝ հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր ձեռք բերելու թույլտվություն չներկայացրած, փամփուշտներ վաճառելը՝ տվյալ տեսակի զենք պահելու և կրելու կամ պահելու և օգտագործելու թույլտվություն չներկայացրած իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց.

2) քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց միևնույն վաճառասրահում զենքի հետ կապ չունեցող այլ ապրանքների համատեղ վաճառք կատարելը, բացառությամբ սպորտային, որսորդական կամ ձկնորսական պատկանելության հարմարանքների, զենքի

պահեստամասերի և սույն օրենքի 17-րդ հոդվածի 8-րդ մասով նախատեսված միջոցների.

3) տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներին համապատասխան համապատասխանության գնահատման փաստաթուղթ, հայերեն մակնշում, անհատական համար չունեցող քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենք, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասեր և փամփուշտներ վաճառելը.

4) քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքի վաճառքի կետերում, խանութ-սրահներում զենքի ցուցադրումն առանց ձգանը արգելափակող հատուկ գործարանային արտադրության կողպեքի.

5) մանրածախ առևտրի սրահներում 50 կիլոգրամից ավել վառոդ և 15 հազարից ավել փամփուշտ պահելը.

6) շահագործման համար տեխնիկապես ոչ պիտանի զենքեր վաճառելը:

3. Մինչև 7.5 ջուլ փողային էներգիան չգերազանցող օդաճնշիչ զենքերը վաճառվում են առանց թույլտվության միայն քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող վաճառքի կետերում:

4. Քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքի առևտրով զբաղվելու լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց դուստր կազմակերպությունները պարտավոր են նույն գործունեությամբ զբաղվելու համար սահմանված կարգով ձեռք բերել առանձին լիցենզիա:

5. Զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք վաճառքի են ընդունում զենք ձեռք բերելու իրավունք ունեցող սուբյեկտներին պատկանող քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքը, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերը և փամփուշտները:

(22-րդ հոդվածը խմբ., փոփ. 16.12.22 ՀՕ-475-Ն)

Հոդված 23. Քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքի նորոգումը և հարդարումը

1. Քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենք նորոգելու իրավունք ունեն ~~քաղաքացիական և-ծառայողական~~ զենքի արտադրության լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք, իսկ հարդարելու իրավունք ունեն քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքի հարդարման լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք՝ ապահովելով զենքի հետ վարվելու անվտանգությունը, աշխատանքների ընթացքի նկատմամբ հսկողությունը, որակը, նորոգման կամ հարդարման հանձնված զենքի պահպանությունը:

2. Քաղաքացիական ~~և-ծառայողական~~ զենքի արտադրության լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք կարող են զենքը նորոգել, այդ թվում՝ չաշխատող մասերը փոխելու կամ նորոգելու միջոցով այն դարձնել պիտանի, վերականգնել արտաքին տեսքը:

3. Կենտրոնացված հաշվառում կատարելու և ստուգողական կրակված գնդակներ ու պարկուճներ ստանալու նպատակով ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենքի արտադրության լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձը պարտավոր է նորոգումից հետո հանրապետական գնդակապարկուճային հաշվառման քարտադարան ներկայացնել ակոսափող զենքերը:

4. Քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքի հարդարման լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք կարող են զենքի տեխնիկական և քրեագիտական բնութագրերի պահպանմամբ կատարել գեղարվեստական ձևավորում՝ օգտագործելով թանկարժեք մետաղներ և քարեր: Անձնական զենքի հարդարման համար լիցենզիա չի պահանջվում:

Հոդված 24. Զենքի փոխանցումը և վաճառքը պետական ռազմականացված կազմակերպությունների կողմից

1. Պետական ռազմականացված կազմակերպություններն իրավունք ունեն իրենց սպառազինության մեջ գտնվող մարտական զենքը և դրա փամփուշտները փոխանցելու այլ պետական ռազմականացված կազմակերպությունների, իսկ քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքը վաճառելու ~~քաղաքացիական և ծառայողական~~ զենքի արտադրության կամ քաղաքացիական զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց:

2. Պետական ռազմականացված կազմակերպություններն իրենց սպառազինության մեջ գտնվող ~~մարտական և ծառայողական~~ զենքը, Կառավարության սահմանած կարգով, իրավունք ունեն ժամանակավոր պահելու և կրելու նպատակով փոխանցելու պետական մարմինների այն պաշտոնատար անձանց, որոնց օրենքով թույլատրվում է զենք պահել և կրել՝ ձևակերպելով համապատասխան թույլտվություն՝ ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

(24-րդ հոդվածը փոփ. 16.12.22 ՀՕ-475-Ն)

Հոդված 25. Քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենք և դրանց փամփուշտներ պահելը, կրելը և օգտագործելը

1. Քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենք և դրանց փամփուշտներ պահել թույլատրվում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունից զենք պահելու և կրելու կամ պահելու և օգտագործելու թույլտվություն ստացած ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց՝ սույն օրենքով սահմանված կարգով:

2. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց արգելվում է իրենց գտած կամ այլ անձանցից անօրինական եղանակով իրենց փոխանցված զենքին տիրապետելը կամ

տնօրինելը: Նշված զենքն անհապաղ պետք է հանձնվի Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության մոտակա ստորաբաժանում:

3. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք պարտավոր են իրենց պատկանող զենքը պահել այնպիսի պայմաններում, որ ապահովվեն դրա պահպանությունը, անվտանգությունը, և բացառվի կողմնակի անձանց համար զենքի հասանելիությունը:

4. Զենքը պահելու [պայմաններին](#) և կրելու կարգին վերաբերող [պահանջները](#) սահմանում է Կառավարությունը:

5. Ֆիզիկական անձինք պարտավոր են իրենց զենքը կրել միայն օրենքով նախատեսված վայրերում և դեպքերում:

6. Արգելվում է քաղաքացիական զենք կրել որսահանդակներից դուրս որսորդությամբ զբաղվելու նպատակով:

7. Իրավաբանական անձինք պարտավոր են իրենց զենքը պահել և օգտագործել միայն օրենքով սահմանված կարգով:

8. Զենքի կորսվելու, հափշտակվելու դեպքերում զենքի սեփականատերը պարտավոր է անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան կորստյան (կորսվելու, հափշտակվելու) փաստի մասին տեղեկանալուց հետո՝ 24 ժամվա ընթացքում, այդ մասին հայտնել Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն:

9. Քաղաքացիական ողորկափող հրազենի փամփուշտների [վերալիցքավորումը](#) և լիցքավորումն անձնական օգտագործման նպատակով կարող է կատարել զենքը տնօրինողը զենք պահելու և կրելու թույլտվության առկայության դեպքում:

10. Քաղաքացիական և ծառայողական զենքի արտադրության, առևտրի, հրաձգարանի գործարկման լիցենզիաներ ունեցող իրավաբանական անձինք և սպորտային հրաձգության կազմակերպությունները Կառավարության սահմանած [կարգով](#) կարող են կատարել քաղաքացիական ակոսափող և ողորկափող հրազենի փամփուշտների [վերալիցքավորում և](#) լիցքավորում:

(25-րդ հոդվածը փոփ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 26. Զենքի հավաքածու կազմելը

1. Իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք զենքի հավաքածու կարող են կազմել Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության տված՝ զենքի հավաքածու կազմելու թույլտվության հիման վրա: Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց զենքի հավաքածուում կարող են ներառվել ինքնապաշտպանական, սիրողական, որսորդության, սպորտային, ճանաչողական, պատմական, գիտական, գեղարվեստական, մշակութային և տեղեկատվական նշանակության զենքի տեսակները:

2. Պետական ռազմականացված կազմակերպությունները զենքի հավաքածու կազմում են առանց թույլտվության: Պետական ռազմականացված կազմակերպությունները զենքի հավաքածուում կարող են ներառել՝

1) քաղաքացիական զենք.

~~2) ծառայողական զենք:~~

3) մարտական զենք.

4) քրեական վարույթներով իրեղեն ապացույց ճանաչված (այդ թվում՝ ինքնաշեն, ապօրինի ձևափոխված կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում շրջանառությունն արգելված) զենք՝ վերջնական դատական ակտի առկայության դեպքում.

5) արտադրական, ուսումնական զենք, փորձարկումների համար նախատեսված կամ նշված նպատակներով պատրաստված զենքի եզակի նմուշներ.

6) համապատասխանության գնահատում չանցած զենք.

7) սույն հոդվածի 2-րդ մասի 1-6-րդ կետերով նախատեսված զենքերի փամփուշտներ:

3. Ձենքի հավաքածու կազմելու թույլտվություն ունեցող անձը պարտավոր է ապահովել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված զենքի պահման անվտանգության պայմանները:

4. Ձենքի հավաքածու չեն համարվում և Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության կողմից հաշվառման ենթակա չեն՝

1) զենքի և ռազմամթերքի նմանակները (մակետները), որոնցից կենդանի կամ այլ նշանակետ խոցելն անհնար է.

2) կառուցվածքով զենքին նմանվող իրերը:

5. Հավաքածուում ընդգրկված քաղաքացիական զենքը կարող է օգտագործվել նաև ինքնապաշտպանության, սիրողական և սպորտային հրաձգության, որսորդության, մշակութային միջոցառումների ընթացքում՝ այդ մասին նախապես գրավոր տեղեկացնելով Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը:

Հոդված 28. Ձենքով պարզևատրումը

1. Հայաստանի Հանրապետությունում զենքով պարզևատրելու իրավունք ունի Հայաստանի Հանրապետության վարչապետը (այսուհետ՝ վարչապետ):

2. Վարչապետն իրավունք ունի զենքով պարզևատրել Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա քաղաքացիներին՝ հիմք ընդունելով՝

1) Հայաստանի Հանրապետության անկախության կայացման ու ամրացման, ինչպես նաև ժողովրդավարության զարգացման գործում ներդրած նշանակալի ավանդը.

2) Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության, ռազմական շինարարության, ազգային անվտանգության, արտաքին հետախուզության, հասարակական կարգի և օրինականության պահպանության բնագավառներում

ակնառու ծառայություններ մատուցած, զինված ուժերի կայացման գործում ներդրած ավանդի, երկարամյա օրինակելի և անբասիր ծառայության, ծառայողական պարտականությունները կամ հատուկ առաջադրանքները գերազանց կատարելու և Հայաստանի Հանրապետությանը մատուցած նշանակալի ու բացառիկ ծառայությունների համար:

3. Վարչապետը զենքով կարող է պարգևատրել ~~21~~ 18 տարին լրացած անձանց:

4. Վարչապետը զենքով չի կարող պարգևատրել սույն օրենքի 17-րդ հոդվածի 7-րդ մասում նշված անձանց:

5. Վարչապետի կողմից զենքով պարգևատրվելու մասին միջնորդագիր ներկայացնում են ~~համապատասխան պետական մարմինների~~ պետական ռազմականացված կազմակերպությունների ղեկավարները:

6. Վարչապետն իրավունք ունի զենքով պարգևատրելու սեփական նախաձեռնությամբ՝ առանց միջնորդագրի:

7. Ձենքով պարգևատրելու համար նախատեսված փաստաթղթերը ներկայացվում են Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի աշխատակազմ (այսուհետ՝ վարչապետի աշխատակազմ): Վարչապետի աշխատակազմ են ներկայացվում՝

1) զենքով պարգևատրելու մասին միջնորդագիրը.

2) զենքով պարգևատրելու հիմնավորումը.

3) անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենը.

4) 3x4 սմ չափի երկու լուսանկար.

5) զենքի տիրապետումը խոչընդոտող հիվանդությունների և վիճակների բացակայության մասին պարգևատրվողին տրված բժշկական եզրակացությունը.

6) զենքի հետ կապված և անվտանգության կանոնների իմացության տեսական և գործնական քննությունները հանձնելու համապատասխան փաստաթուղթը.

7) պետական պարգևների առկայության դեպքում՝ դրանց փաստաթղթերի պատճենները:

8. Վարչապետի կողմից զենքով պարգևատրվելու մասին ներկայացված միջնորդագրի վերաբերյալ դրական եզրակացության դեպքում Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն են ներկայացվում զենք ձեռք բերելու վերաբերյալ հայտը և սույն հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված փաստաթղթերը:

9. Ձենքով պարգևատրելու արարողության ընթացքում պարգևատրվողին է հանձնվում նաև վարչապետի որոշումը: Պարգևատրման արարողությունից հետո վարչապետի որոշումն ուղարկվում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ զենքը պարգևատրվողի անվամբ հաշվառելու համար:

10. Վարչապետի կողմից պարգև տրվող զենքի վրա կարող են փորագրվել «Հայաստանի Հանրապետության վարչապետից» բառերը:

11. Պարգև տրված զենք է համարվում նաև օտարերկրյա պետությունների կամ դրանց կառավարությունների ղեկավարների կողմից պարգևատրման

փաստաթղթերի հիման վրա Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներին տրված զենքը:

12. Օտարերկրյա պետությունում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացուն զենքով պարզևատրելու դեպքում քաղաքացին պարտավոր է տվյալ զենքը Հայաստանի Հանրապետություն ներկրելուց հետո ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ հաշվառման:

13. Քաղաքացին Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն է ներկայացնում՝

1) պարզևատրման փաստաթղթերը.

2) անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենը.

3) 3x4 սմ չափի երկու լուսանկար.

4) զենքի տիրապետումը խոչընդոտող հիվանդությունների և վիճակների բացակայության մասին բժշկական եզրակացությունը.

5) զենքի հետ կապված և անվտանգության կանոնների իմացության տեսական և գործնական քննությունները հանձնելու համապատասխան փաստաթուղթը:

14. Որպես պարզև տրված զենքը պարզևատրվողին է հանձնվում սեփականության իրավունքով՝ զենք պահելու և կրելու թույլտվությամբ՝ անժամկետ:

15. Օտարերկրյա պետությունում որպես պարզևատրում ստացած զենքի համար զենք պահելու և կրելու թույլտվություն չի տրվում՝

1) սույն օրենքի 17-րդ հոդվածի 7-րդ մասում նշված անձանց.

2) սույն հոդվածի 13-րդ մասով նախատեսված փաստաթղթերը չներկայացրած անձանց:

16. Օտարերկրյա պետությունում որպես պարզևատրում ստացած զենքի համար զենք պահելու և կրելու թույլտվություն չստանալու դեպքում քաղաքացին իրավունք ունի՝

1) Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունից ստանալու որպես պարզևատրում ստացած զենք պահելու թույլտվություն՝ մալած վիճակում.

2) վաճառելու զենքը քաղաքացիական ~~և—ծառայողական~~ զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց.

3) նվիրելու զենքը պետական ռազմականացված կազմակերպություններին.

4) հանձնելու զենքը Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ զենքը դիվանագիտական ներկայացուցչության միջոցով վերադարձնելու պարզևատրող պետությանը:

17. Որպես պարզև չի կարող տրվել այն զենքը, որը թույլ է տալիս կրակ արձակել կրակահերթով, ինչպես նաև այն զենքը, որի շրջանառությունն արգելված է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում:

18. Վարչապետի կողմից զենքով պարզևատրվելու համար որպես պարզև տրվող զենքը ձեռք բերելու գործընթացը կատարում է ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմինը:

19. Պարզևատրելու նպատակով զենք ձեռք բերելու անհրաժեշտության դեպքում վարչապետի աշխատակազմի կողմից պարզևատրվելուց առնվազն մեկ ամիս առաջ ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմին է ներկայացվում հայտ՝ նշելով որպես պարզև տրվող զենքի տեսակը, մոդելը:

20. Ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմինը որպես պարզև տրվող զենքի մասին հայտն ստանալուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, ապահովում է զենքի փոխանցումը վարչապետի աշխատակազմ:

21. Որպես պարզև տրված զենքի սեփականատերը կամ ժառանգը զենքը չի կարող հանձնել այլ անձի տիրապետմանը, օգտագործմանը կամ տնօրինմանը, բացառությամբ քաղաքացիական ~~և—ծառայողական~~ զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց՝ վաճառելու նպատակով կամ պետական ռազմականացված կազմակերպություններին՝ նվիրելու նպատակով:

22. Որպես պարզև տրված զենքի ժառանգման դեպքում այն ժառանգին տրվում է պահելու թույլտվությամբ՝ մալելուց հետո, բացառությամբ եթե ժառանգը սույն օրենքով սահմանված կարգով ստացել է զենք պահելու և կրելու կամ զենքի հավաքածու կազմելու թույլտվություն:

23. Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության համակարգի սպայական կազմի զինծառայողներին սպայական դաշույնով պարզևատրելու իրավունք ունի Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարը՝ «Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի կարգապահական կանոնագիրք» օրենքով սահմանված կարգով:

(28-րդ հոդվածը լրաց. 23.12.22 ՀՕ-606-Ն, փոփ. 16.12.22 ՀՕ-475-Ն, լրաց. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 29. Քաղաքացիական ~~և—ծառայողական~~ զենքի, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերի, փամփուշտների վաճառքը, նվիրումը, փոխանցումը և ժառանգումը

1. Սույն օրենքի 14-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-8-րդ կետերում նշված՝ զենք ձեռք բերելու իրավունք ունեցող սուբյեկտները կարող են վաճառել կամ նվիրել օրինական հիմքերով իրենց պատկանող քաղաքացիական ~~և—ծառայողական~~ զենքը, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերը և փամփուշտները քաղաքացիական և ծառայողական զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց, պետական ռազմականացված կազմակերպություններին՝ այդ մասին նախապես տեղեկացնելով զենքի հաշվառման վայրի Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը:

2. Ֆիզիկական անձինք իրավունք ունեն իրենց զենքը, հրազենի հիմնական բաղկացուցիչ մասերը և փամփուշտները վաճառելու կամ նվիրելու զենքի համապատասխան թույլտվություն ունեցող ֆիզիկական կամ իրավաբանական

անձին՝ նախապես այդ մասին տեղեկացնելով Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը: Ձեռքի վերահաշվառումն ու վերագրանցումը կատարվում են զենքի հաշվառման և գրանցման ընթացակարգով:

3. Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց պատկանող քաղաքացիական **և ծառայողական** զենքը կարող է փոխանցվել՝

1) Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ զենքը պահելու կամ փորձաքննության համար կամ ի տնօրինություն.

2) **(կեսրն ուժը կորցրել է 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)**

3) սերտիֆիկացման մարմիններին՝ համապատասխանության գնահատում անցկացնելու համար.

4) Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության լիազորած մասնագետներին՝ պատմամշակութային և արվեստաբանական փորձաքննության համար.

5) սպորտային հրաձգությամբ զբաղվող կազմակերպություններին՝ հրաձգային պարապմունքների ու մրցումների անցկացման ժամանակ.

6) մաքսային մարմիններին՝ ներկրվող կամ արտահանվող զենքը մաքսազերծելու համար.

7) զենք փոխադրողին՝ փոխադրելու համար:

4. Սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված սուբյեկտներին զենքը փոխանցվում է ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

5. Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը զենք ձեռք բերելու, պահելու և կրելու, պահելու և օգտագործելու, զենքի հավաքածու կազմելու և զենքի հավաքածու ցուցադրելու թույլտվություն տալու յուրաքանչյուր դեպքի մասին անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան թույլտվությունը տալու օրվանից հաշված՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, համապատասխան տեղեկատվություն է ներկայացնում ֆիզիկական անձանց մահվան փաստը գրանցելու և հաշվառելու իրավասություն ունեցող լիազոր մարմին, իսկ վերջինս նույն անձանց մահվան փաստն արձանագրելու դեպքում այդ մասին անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում հայտնում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն, որն անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան այդ մասին տեղեկատվությունն ստանալու օրվանից 10 օրվա ընթացքում համապատասխան միջոցներ է ձեռնարկում զենքը ժամանակավոր առգրավելու, վերցնելու ուղղությամբ:

6. Քաղաքացիական զենքի ժառանգումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1250-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

7. Ժառանգի կողմից զենքից, զենքի հավաքածուից կամովին հրաժարվելու դեպքում կամ անժառանգ զենք լինելու դեպքում զենքն անցնում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության տնօրինմանը:

8. Եթե զենքի, զենքի հավաքածուի ժառանգությունն ստանձնած ժառանգը ձեռք չի բերում զենքի համապատասխան թույլտվություն, ապա պարտավոր է այդ մասին անհապաղ, բայց ոչ ուշ, քան ժառանգությունն ստանալու օրվանից հաշված՝ յոթնօրյա ժամկետում, հայտնել Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ վերջինիս միջոցով համապատասխան զենքը կամ զենքի հավաքածուն տնօրինելու և ժառանգին փոխհատուցում տրամադրելու համար: Ձենքը կամ զենքի հավաքածուն տնօրինելու գործընթացը Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը կատարում է նաև այն դեպքում, երբ ժառանգությունն ստանձնած ժառանգը մերժում է ստանում համապատասխան թույլտվությունը տրամադրելու հարցում:

(29-րդ հոդվածը փոփ. 16.12.22 ՀՕ-475-Ն, 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 [ՀՕ-268-Ն](#) օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 31. Ձենքի հաշվառումը

1. Հայաստանի Հանրապետության տարածքում օրինական շրջանառության մեջ գտնվող յուրաքանչյուր միավոր ակոսափող հրազենից կատարվում է նախնական ստուգողական կրակոց՝ ձգաբանական արդյունքները հանրապետական գնդակապարկուճային հաշվառման քարտադարան ներկայացնելով, որի գործունեության կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

2. (մասն ուժը կորցրել է 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

3. Ակոսափող զենքը վաճառելու, նվիրելու, ժառանգելու դեպքում ստուգման նպատակով կրակելու համար այն ներկայացվում է փորձաքրեագիտական ստորաբաժանում՝ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության տված ուղեգրի համաձայն, [որից հետո ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձին տրվում է համապատասխան տեղեկանք՝ զենքի հաշվառման վերաբերյալ:](#)

4. Հայաստանի Հանրապետությունում շրջանառվող քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ բոլոր զենքերը ենթակա են հաշվառման Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունում՝ քաղաքացիական և ծառայողական զենքերի հաշվառման միասնական էլեկտրոնային շտեմարանում և թղթային տարբերակով, որոնց [կարգը](#) սահմանում է Կառավարությունը:

5. Քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքերի հաշվառման միասնական էլեկտրոնային շտեմարանում հաշվառվող տեղեկությունները անձնական տվյալներ են, որոնք մշակվում են առանց տվյալների սուբյեկտի համաձայնության՝ օրենքով սահմանված կարգով: Որպես սահմանափակ շրջանառության օբյեկտ՝ արգելվում է զենքի հաշվառման վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրումը այլ անձի կամ այլ մարմինների, բացառությամբ՝

1) «Անձնական տվյալների պաշտպանության մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված դեպքերի.

2) քրեական հետապնդում իրականացնող մարմինների՝ Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով.

3) համայնքային ոստիկանության՝ սույն օրենքի 32-րդ հոդվածի 3-րդ մասով սահմանված գործառույթներն իրականացնելու նպատակով.

4) անչափահասների գործերով և ընտանիքում բռնության կանխարգելման գործառույթ իրականացնող ոստիկանության ծառայողների՝ «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» օրենքով սահմանված համապատասխան միջոցառումներ կատարելու նպատակով.

5) նոտարական մարմինների՝ նոտարական գործարքներ կատարելու նպատակով.

6) դատական մարմինների՝ դատաքննության անհրաժեշտությունից ելնելով.

7) լիազոր մարմնի ֆինանսական ծառայության՝ պետական տուրքերի վճարման մասով.

8) օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմինների՝ «Օպերատիվ-հետախուզական գործունեության մասին» օրենքով սահմանված կարգով:

6. Քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքերի հաշվառման միասնական էլեկտրոնային շտեմարանը մշտադիտարկման նպատակով այլ մարմինների չի տրամադրվում:

7. Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության պատասխանատու ծառայողը քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքերի հաշվառման միասնական էլեկտրոնային շտեմարանում տվյալները սխալ, թերի կամ այլ խախտումներով մուտքագրելու համար ենթակա է պատասխանատվության «Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության կարգապահական կանոնագիրքը հաստատելու մասին» օրենքով սահմանված կարգով:

8. ~~Չհաշվառված քաղաքացիական զենքերը քաղաքացու կողմից կամովին ներկայացվելու, քրեադատավարական ընթացակարգով անցնելուց և վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից քրեական հետապնդումը դադարեցնելու վերաբերյալ որոշում կայացվելուց հետո Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը զենքը կարող է հաշվառել և քաղաքացուն տրամադրել օրենքով նախատեսված համապատասխան թույլտվություն:~~ Չհաշվառված քաղաքացիական զենքերը քաղաքացու կողմից Հայաստանի Հանրապետության իրավապահ մարմիններին կամովին ներկայացվելու դեպքում, համապատասխան քրեադատավարական ընթացակարգով անցնելուց և վարույթ իրականացնող մարմնի կողմից քրեական վարույթը կարճելու վերաբերյալ որոշում կայացվելուց և օրենքով սահմանված կարգով զենք ձեռք բերելու թույլտվություն ստանալուց հետո

Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը զենքը հաշվառում և տրամադրում է քաղաքացուն՝ զենք պահելու և կրելու իրավունքով:

9. Անհատական համար և դրոշմ չունեցող, ինչպես նաև ինքնաշեն կամ ապօրինի ձևափոխված քաղաքացիական զենքերը հաշվառման ենթակա չեն և օրենքով սահմանված կարգով ենթակա են առգրավելու, վերցնելու և ոչնչացնելու:

10. Իրավաբանական անձն իր գործունեության վայրի հասցեն կամ քաղաքացին իր բնակության վայրը (բնակչության պետական ռեգիստրում հաշվառման հասցեն) փոխելիս մեկշաբաթյա ժամկետում տեղեկացնում է լիազոր մարմնին՝ զենքը նոր հասցեում հաշվառելու համար:

11. Իրավաբանական անձինք ապահովում են իրենց զենքի և փամփուշտների հաշվառումը:

12. Տեխնիկական կանոնակարգին համապատասխան՝ մինչև 7.5 ջոուլ փողային էներգիայով օդաճնշիչ սարքը (այդ թվում՝ ռևոլվերները), դրանց փամփուշտները, մեխանիկական փոշեցրիչները, աերոզոլային և այլ սարքեր, որոնք լիցքավորված են արցունքաբեր կամ գրգռիչ նյութերով, էլեկտրահարող սարքերը ու կայծային պարպիչները, ինչպես նաև կառուցվածքով զենքի նմանվող իրերը և զենքի պարագաները հաշվառման ենթակա չեն, ~~և քաղաքացին դրանք առանց թույլտվության կարող է ձեռք բերել միայն քաղաքացիական և ծառայողական զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանցից: և դրանք վաճառելու իրավունք ունեն միայն քաղաքացիական զենքի առևտրի լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք:~~

(31-րդ հոդվածը փոփ. 13.07.23 ՀՕ-268-Ն)

(13.07.23 ՀՕ-268-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 32. Վերահսկողությունը զենքի շրջանառության նկատմամբ

1. Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքացիական ~~և ծառայողական~~ զենքի շրջանառության նկատմամբ իր իրավասության սահմաններում վերահսկողություն է իրականացնում Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը:

2. Պետական ռազմականացված կազմակերպությունների սպառազինության մեջ գտնվող զենքի շրջանառության նկատմամբ վերահսկողությունը կատարվում է Կառավարության սահմանած կարգով:

3. Քաղաքացիական **և ծառայողական** զենքի շրջանառության վրա վերահսկողության լիազորություն ունեցող Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության համապատասխան ստորաբաժանումներն իրավասու են՝

1) անցկացնելու զենքի գնություն դրա արտադրության, ներկրման, արտահանման, առևտրի, պահման և ոչնչացման վայրերում.

2) կիսամյակը մեկ անգամ ստուգելու զենք և փամփուշտներ պահելու օբյեկտները.

3) տարին մեկ [անգամ](#) զենքի սեփականատեր-քաղաքացիների բնակության վայրում և իրավաբանական անձանց հաշվառման վայրում ստուգելու զենքի առկայությունը և այն պահելու պայմանները.

4) սահմանված կարգով անհատույց առգրավելու, վերցնելու և ոչնչացնելու Հայաստանի Հանրապետության տարածքում շրջանառությունն արգելված զենքը, բացառությամբ եթե պետական ռազմականացված կազմակերպությունն այն ցանկանում է ներառել իր հավաքածուում.

5) իրենց վերահսկողական գործառույթների իրականացման նպատակով ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից պահանջելու ներկայացնել անհրաժեշտ փաստաթղթեր, գրավոր կամ բանավոր տեղեկություններ.

6) սահմանված կանոնների խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տալու դրանց վերացման մասին պարտադիր կատարման ենթակա հանձնարարականներ.

7) հարուցելու վարչական վարույթ, կազմելու վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ արձանագրություններ.

8) ձեռնարկելու օրենսդրությամբ նախատեսված այլ միջոցներ:

4. Առգրավված, վերցված, կամավոր հանձնված և գտնված զենքի ու ռազմամթերքի ընդունման կարգը սահմանում է Կառավարությունը:

5. Քաղաքացին Հայաստանի Հանրապետությունից 180 օրից ավել բացակայելու դեպքում զենքն ի պահ է հանձնում Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության տարածքային ստորաբաժանմանը: Եթե Հայաստանի Հանրապետությունից բացակայելու դեպքում քաղաքացին զենքն ի պահ չի հանձնում Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությանը, կամ Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության համապատասխան պաշտոնատար անձին տևական ժամանակ անհասանելի են դառնում զենքի սեփականատեր-քաղաքացու բնակության վայրում զենքի առկայությունը և այն պահելու պայմաններն ստուգելը, ապա զենքը հաշվառվում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության ինֆորմացիոն կենտրոնում որպես վերահսկողությունից դուրս մնացած զենք: Վերահսկողությունից դուրս մնացած զենքը հաշվառելու և հաշվառումից հանելու [կարգը](#) սահմանում է Կառավարությունը:

6. Ձենքն առգրավող, վերցնող մարմինը պարտավոր է այդ մասին տասնօրյա ժամկետում հայտնել Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն՝ որպես վերահսկողությունից դուրս մնացած զենք հաշվառումից հանելու համար:

Հոդված 33. Հրաձգարանի գործարկումը

1. Հրաձգարան գործարկելու իրավունք ունեն հրաձգարան գործարկելու լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք: Հրաձգարան գործարկելու լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք պարտավոր են ապահովել անվտանգության

պայմանները, անցագրային և ներօբյեկտային ռեժիմը, ինչպես նաև սույն օրենքով սահմանված այլ պահանջներ:

2. Հրաձգարանի շահագործումը թույլատրվում է սույն օրենքի պահանջներին և ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած տեխնիկական անվտանգության նորմերին համապատասխան սարքավորելուց հետո:

3. Ձենքի արտադրությամբ զբաղվող իրավաբանական անձը արտադրված զենքի փորձարկման հրաձգարանը շահագործում է սույն և այլ օրենքներով սահմանված տեխնիկական անվտանգության պայմաններին համապատասխան՝ զենքի արտադրության լիցենզիայի հիման վրա:

4. Հրաձգարանը պետք է տեղակայվի, կառուցվի և հագեցվի այնպես, որ դրա շահագործման ընթացքում ապահովվի հրաձգարանից օգտվողների և շրջակա միջավայրի անվտանգությունը, բացառվի չարտոնված անձանց և կենդանիների մուտքը կրակային տարածք:

5. ~~Ակոսափող հրազենի համար նախատեսված բաց, կիսափակ և փակ հրաձգարանները պետք է սարքավորվեն գնդակարսիչներով: Բաց հրաձգարանը պետք է ունենա նաև բնական խոչընդոտներ: Բաց հրաձգարանի կրակագծից մինչև բնակավայր, բնակելի, պետական, հասարակական և արտադրական շինություններ պետք է լինի առնվազն 3000 մետր, իսկ կիսաբաց հրաձգարանների դեպքում հատակագծային սահմանից մինչև բնակավայր, բնակելի, պետական, հասարակական և արտադրական շինություններ՝ առնվազն 300 մետր հեռավորություն:~~ Ակոսափող հրազենի համար նախատեսված բաց, կիսափակ և փակ հրաձգարանները պետք է սարքավորվեն անվտանգության կանոններին համապատասխան: Բաց հրաձգարանը պետք է ունենա նաև գնդակի արգելակման խոչընդոտներ: Բաց հրաձգարանի կրակագծից՝ կրակ բացելու ուղղությամբ մինչև բնակելի, պետական, հասարակական և արտադրական շինություններ պետք է լինի առնվազն 3000 մետր, իսկ կիսաբաց հրաձգարանների դեպքում հատակագծային սահմանից մինչև բնակավայր, բնակելի, պետական, հասարակական և արտադրական շինություններ՝ առնվազն 300 մետր հեռավորություն:

6. Ողորկափող հրազենով կրակելու համար նախատեսված հրաձգաստենդային համալիրները պետք է ունենան պարագծով ցանկապատված անվտանգության գոտի և գտնվեն բնակելի, պետական, հասարակական և արտադրական շենքերից առնվազն 500 մետր հեռավորության վրա:

7. Այն հրաձգարանները, որոնք օգտագործում են միայն մինչև 7.5 ջուլ փողային էներգիա և 4.5 մմ տրամաչափը չգերազանցող օդաճնշիչ սարքեր, գործում են առանց հրաձգարան գործարկելու լիցենզիայի, սակայն իրենց գործունեության մասին պարտավոր են գրավոր տեղեկացնել ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնին:

8. Հրաձգարանները, որտեղ անցկացվում են սպորտային միջոցառումներ, պետք է կառուցվեն և սարքավորվեն համապատասխան միջազգային հավատարմագրված մարզական կազմակերպության պահանջներին համապատասխան:

9. Հրաձգարանում տեսանելի տեղում պետք է փակցվեն անվտանգության կանոնները, ներքին կանոնակարգը և հրաձգության համար պատասխանատու անձանց տվյալները:

10. Հրաձգարաններին ներկայացվող շենքային, տեխնիկական, տնտեսական, անվտանգության այլ պահանջները, ~~ռստումնական, սիրողական, սպորտային վարժանքների, հրաձգության և տակտիկական պարապմունքների, մրցումների անցկացման պահանջները~~ սահմանվում են ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմնի սահմանած կարգով:

11. Արգելվում է կառուցել, նախագծել բաց հրաձգարանի կրակազծից՝ կրակ բացելու ուղղությամբ մինչև բնակավայր, բնակելի, պետական, հասարակական և արտադրական շինություններ առնվազն 3000 մետր, իսկ կիսաբաց հրաձգարանների դեպքում հատակազծային սահմանից մինչև բնակավայր, բնակելի, պետական, հասարակական և արտադրական շինություններ՝ առնվազն 300 մետր հեռավորությամբ: Հրաձգարանների վրայով քաղաքացիական ավիացիայի անվտանգ թռիչքների նորմերը սահմանում է քաղաքացիական ավիացիայի ոլորտում պետական կառավարման լիազոր մարմինը: